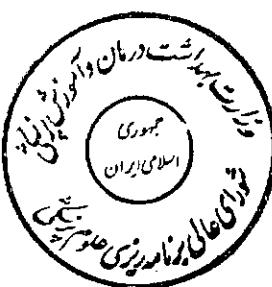

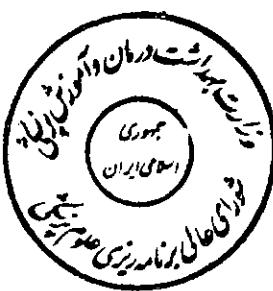
۱۲۶	کد درس	
روش تحقیق و پژوهشی مبتنی بر شواهد	نام درس	
مقدمات بالینی/کارآموزی	مرحله آموزشی	
۱- اصول اپیدمیولوژی ۲- آمار پژوهشی	دروس پیش نیاز	
نظری	نوع درس	
۷ ساعت	ساعت آموزشی	
۲۶ ساعت	کل	
عملی	ساعت (کارگاهی)	
<p>چهارچوب یک پروپوزال پژوهشی را شرح دهد. یک پروپوزال پژوهشی با تمام مراحل آن را تهیه نماید. جستجوی منابع الکترونیکی سلامت را انجام دهد. چهارچوب و شیوه کلی نگارش یک مقاله علمی را شرح دهد اهمیت و جایگاه پژوهشی مبتنی بر شواهد را شرح دهد. بتواند پرسش‌های بالینی و سایر پرسش‌های مرتبه با سلامت را به یک پرسش قابل جستجو و فرموله تبدیل کند. جستجوی شواهد را بر اساس پرسش فرموله انجام دهد. بتواند چند مقاله پژوهشی را از نظر آماری و روشن تحقیق بررسی کرده و نقد نماید. اصول اخلاقی در پژوهش را بداند و بتواند انها را در تحقیق به کار بندد.</p>		هدف‌های کلی
در این درس دانشجو نحوه انجام تحقیق، جستجوی مقالات و روشهای پژوهشی مبتنی بر شواهد شامل نقد شواهد را می‌آموزد	شرح درس	
<p>۱- انتخاب عنوان و بیان مسئله تحقیق ۲- جستجوی الکترونیک منابع پژوهشی (۱) ۳- اهداف، پرسش‌ات، فرضیه و انواع متغیرها ۴- جمعیت، نمونه و روش‌های نمونه گیری ۵- روش‌های مطالعه کیفی ۶- انتخاب نوع مطالعه ۷- روش جمع آوری و ارائه داده‌ها ۸- اخلاق در پژوهش ۹- مدیریت پژوهش ۱۰- روش علمی نگارش مقاله و انتشار نتایج (انتخابی) ۱۱- اصول پژوهشی مبتنی بر شواهد ۱۲- نحوه تشکیل یکپرسش قابل جستجو ۱۳- جستجوی الکترونیک منابع پژوهشی (۲) ۱۴- اصول کاربردی نقد مقالات و کاربرد آنها در پژوهش</p>		محتواهای ضروری
		توضیحات

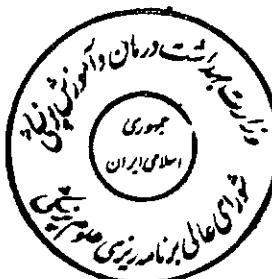
۱۲۷	کد درس
اپیدمیولوژی بیماریهای شایع واکیر در کشور	نام درس
مقدمات بالینی/کارآموزی	مرحله آموزشی
اصول اپیدمیولوژی	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
۱۷ ساعت	ساعت آموزشی
کل	عملی
۱۷ ساعت	- ساعت
در پایان این درس انتظار می رود دانشجو اپیدمیولوژی بیماری های واکیر در ایران را از نظر توزیع مکانی و جغرافیایی، خصوصیات فردی، عوامل خطر، روش های پیشگیری و کنترل آنها توضیح دهد و در بالین جهت تعیین بهترین روش پیشگیری و برآورد پیش آگهی آنها را بکار بندد.	هدف های کلی
در این درس دانشجو با اپیدمیولوژی بیماریهای واکیر شایع در کشور آشنا می شود تا بتواند به عنوان پزشک در حفظ و ارتقای سلامت فرد و جمعیت فعالیت کند.	شرح درس
۱- مقدمه ای بر اپیدمیولوژی بیماریهای واکیر، اصول مراقبت بیماری ها و نظام مراقبت ۲- بیماری های منتقله از راه جنسی ۳- سندروم نقص اکتسابی دستگاه ایندی (ایدز) ۴- هپاتیت ها ۵- بیماری های قابل پیشگیری با واکسن ۶- آنفلوآنزا و بیماری های نوپدید و بازپدید ۷- عفونت های گوارشی (عفونت های سالمونلایی، شیگلایی، ژیاردیازیس، آمیبیازیس، توکسوپلاسموز و وبا) ۸- سل و جذام ۹- اپیدمیولوژی بیماری های مشترک انسان و حیوان ۱۰- بیماری های دارای مخزن (مalaria، لیشمانیا) ۱۱- عفونت های بیمارستانی و مقاومت های میکروبی	محتوای ضروری
*توصیه می شود این درس همزمان و یا نزدیک به زمان کارآموزی بیماریهای عفونی ارائه گردد.	توضیحات

۱۲۸	کد درس
اپیدمیولوژی بیماریهای شایع غیرواگیر در کشور	نام درس
مقدمات بالینی / کارآموری	مرحله آموزشی
اصول اپیدمیولوژی	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
کل ۱۷ ساعت	۱۷ ساعت ساعت آموزشی
داشجو در پایان این درس انتظار می‌رود اپیدمیولوژی بیماری‌های غیر واگیر در ایران را از نظر توزیع مکانی و جغرافیایی، خصوصیات فردی، عوامل خطر، روش‌های پیشگیری و کنترل آنها توضیح دهد و در بالین جهت تعیین بهترین روش پیشگیری و برآورد پیش‌آگهی آنها را بکار بندد.	هدف‌های کلی
در این درس داشجو با اپیدمیولوژی بیماریهای غیرواگیر شایع در کشور آشنا می‌شود تا بتواند به عنوان پزشک در حفظ و ارتقای سلامت فرد و جماعت فعالیت کند.	شرح درس
۱- مقدمه‌ای بر اپیدمیولوژی بیماریهای غیر واگیر، اصول مراقبت بیماری‌ها و نظام مراقبت ۲- اپیدمیولوژی آترواسکلروز و پروفشاری خون ۳- اپیدمیولوژی دیابت، چاقی و هیپرلیپیدمی ۴- اپیدمیولوژی حوادث و سوانح ۵- اپیدمیولوژی بدھمی‌ها (سرطان پستان، ریه، معده، پروستات، مری، کولون، و پوست) ۶- اپیدمیولوژی بیماری‌های روانی (afسردگی، اضطراب، خودکشی، خشونت خانگی و...) و اعتیار ۷- اپیدمیولوژی آنمی فقر آهن و بیماری‌های تیروئید	محتواهای ضروری
	توضیحات

۱۲۹	کد درس	
اصول جمیعت شناسی و سلامت خانواده	نام درس	
کارآموزی	مرحله آموزشی	
اصول خدمات سلامت	دروس پیش نیاز	
نظری	نوع درس	
ساعت ۳۴	ساعت آموزشی	
- ساعت	-	
کل	عملی	
۲۴ ساعت	در پایان این درس انتظار می‌رود دانشجویان سیر تحول و شاخصهای جمیعتی ایران و جهان و مفاهیم توسعه پایدار و سیاستهای جمیعتی را شرح دهند. اصول سلامت خانواده و باروری را توضیح دهند و بتوانند برنامه‌های مراقبتی این حیطه را شرح دهند. برنامه کشوری کودک سالم را شرح دهند و برنامه‌های سلامت مدارس، نوجوانان و جوانان، میانسالان و سالمندان را شرح دهند. اهمیت سلامت روان را درک کرده باشد و برنامه‌های آن را توضیح دهد.	هدف‌های کلی
در این درس دانشجو با اصول اولیه جمیعت شناسی و سلامت خانواده آشنا می‌شود تا بتواند به عنوان پزشک در حفظ و ارتقای سلامت فرد، خانواده و جمیعت فعالیت کند.	شرح درس	
۱	جمعیت، توسعه پایدار و سیاست‌های جمیعتی	محتواهای ضروری
۲	کلیات و اصول سلامت خانواده	
۳	کلیات سلامت باروری و شاخص‌های جمیعتی	
۴	سلامت و مشاوره‌های قبل از بارداری	
۵	مراقبت‌های دوران بارداری، زایمان و پس از زایمان	
۶	فاصله گذاری میان تولدها و روش‌های آن	
۷	نوزاد سالم و آسیب پذیر	
۸	ترویج تغذیه با شیر مادر	
۹	رشد فیزیکی کودک از تولد تا پایان بلوغ (شاخص‌ها و روش‌های ارزیابی)	
۱۰	تکامل همه جانبی اوایل کودکی و غربالگری اختلالات تکاملی	
۱۱	برنامه کشوری کودک سالم (۱) مراقبت سلامت و این سازی برنامه کشوری کودک سالم (۲) ارتقای سلامت	
۱۲	سلامت داشش آموزان و بهداشت مدارس*	
۱۳	سلامت نوجوانان و جوانان*	
۱۴	سلامت میانسالان (مرد و زن)*	
۱۵	سلامت سالمندان*	
۱۶	سلامت روان	
۱۷	خشونت و آسیب‌های اجتماعی (این مبحث می‌تواند در هر گروه سنی گنجانده شود)	
۱۸	* عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت و اهداف توسعه پایدار از گزارش سالانه سازمان بهداشت جهانی	توضیحات
** توصیه می‌شود این درس همزمان با کارآموزی پزشکی به عنوان بخش نظری پزشکی اجتماعی / خانواده ارائه گردد.	** توصیه می‌شود این درس همزمان با کارآموزی پزشکی به عنوان بخش نظری پزشکی اجتماعی / خانواده ارائه گردد.	

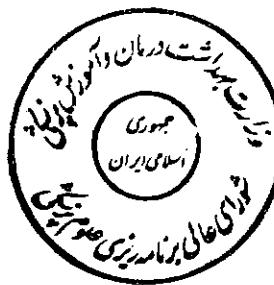
۱۵۴	کد درس
پاتولوژی بالینی	نام درس
مقدمات بالینی/کارآموزی	مرحله ارائه
۱- دروس پاتولوژی عمومی-۲-پاتولوژی عملی	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
کل	عملی
۱۸ ساعت	۲ ساعت
۱۶ ساعت	ساعت آموزشی
هدف از ارایه ی این واحد درسی، آشنایی دانشجویان با فرایند کار در آزمایشگاههای بالینی برای درک بهتر نقش ایشان در آینده به عنوان پزشک عمومی در مراحل مختلف این فرایند یعنی مرحله‌ی پره آنالیتیک (نمونه گیری و ارسال به آزمایشگاه) آنالیتیک (فرایند انجام آزمایش) و پست آنالیتیک (تفسیر نتایج آزمایش) می‌باشد. ضمن آنکه می‌باید شیوه‌ی درخواست آزمایش مناسب با شک بالینی و رعایت صرفه و وضعیت اقتصادی انجام پذیرفته و هم چنین نمونه‌ی مناسبی برای آزمایشگاه ارسال گردد و بتواند پاسخ آزمایشات را همراه با دیگر یافته‌های پاراکلینیک و بالینی بیمار تفسیر نموده و تنها در صورت نیاز، تکرار یا آزمایشات تکمیلی درخواست نموده و برای استفاده‌ی بهینه از آزمایشگاه در فرایند تشخیص و درمان بتواند همکاری، هماهنگی و تعامل بهتری با آزمایشگاه برقرار نماید.	هدف‌های کلی حیطه شناختی حیطه نگرشی حیطه مهارتی
در این درس دانشجویان با فرایند کار در آزمایشگاههای بالینی آشنا می‌شوند تا بتوانند در آینده نقش خود را در مراحل مختلف این فرایند یعنی مرحله‌ی پره آنالیتیک (نمونه گیری و ارسال به آزمایشگاه) آنالیتیک (فرایند انجام آزمایش) و پست آنالیتیک (تفسیر نتایج آزمایش) به عنوان پزشک عمومی بخوبی ایفا نمایند.	شرح درس (در یک پاراگراف)
۱. آشنایی با بخش‌های مختلف آزمایشگاه، فرایند پذیرش نمونه، کار در آزمایشگاه، آماده سازی نمونه و ارایه ی پاسخ با ذکر نقش پزشک بالینی در تسریع و ارتقاء پاسخ دهن. ۲. شیوه‌ی درست درخواست انواع نمونه با توجه به شک بالینی، وضعیت بیمار و صرفه جویی اقتصادی ۳. راهنمایی صحیح بیمار برای انجام درست آزمایش و آماده سازی بیمار جهت انجام آزمایش و نمونه گیری مناسب ۴. شیوه‌ی انتقال مناسب انواع نمونه به آزمایشگاه و نقش عوامل مختلف در این مرحله ۵. اساس روشهای آزمایشگاهی شایع، عوامل موثر بر آنها و محدودیت روشهای در تفسیر و هماهنگ سازی آنها با علائم بالینی ۶. تفسیر نتایج آزمایشگاهی با توجه به تعاریف تغییرات آزمایش، فواصل مرجع، حساسیت، اختصاصیت و ارزش‌های پیشگویی کننده نتایج مثبت و منفی در ازمایشات ۷. چگونگی درخواست ازمایشات بیشتر و تکمیلی در صورت پاسخ‌های متفاوت یا ناهمانگ با یافته‌های بالینی یا متفاوت با آزمایشات قبلی بیمار و تفسیر آنها ۸. مدیریت مصرف خون، آزمایشات سازگاری خونی شامل تعیین گروه‌های خونی، غربال گری آنتی بادی و انجام کراس ماج و کنترل آزمایشگاهی عوارض انتقال خون ۹. درخواست و تفسیر آزمایشات بیوشیمی و ادرار ۱۰. درخواست و تفسیر آزمایشات عفونی و انگلی ۱۱. درخواست و تفسیر آزمایشات هورمونی، ایمتولوژی و سرولوژی ۱۲. درخواست و تفسیر آزمایشات خوشناسی ۱۳. آشنایی با آزمایشات مربوط به ارزیابی سلامت (Checkup) ۱۴. آشنایی با آزمایشات مربوط به پیگیری بیماری‌ها به ویژه تومور مارکرها ۱۵. آشنایی با آزمایشات مربوط به غربالگری (Screening & Point of care) ۱۶. مثالهای بالینی و چالش‌های آزمایشگاهی به ویژه با تأکید بر مشکلات تفسیر آزمایشات و شیوه‌ی تعامل بیشتر بالینی و آزمایشگاه	محتوای ضروری
*این درس می‌تواند بصورت کارگاهی در مرحله کارآموزی ارائه شود.	توضیحات

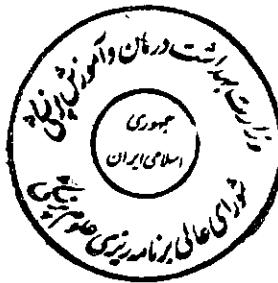
۱۶۵	کد درس
فارماکولوژی داروهای قلب و عروق و ریه	نام درس
مقدمات بالینی/اکارآموزی	مرحله ارائه
اصول پایه فارماکولوژی پزشکی	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
۱۰	ساعت آموزشی
دانشجو باید در پایان این درس بتواند:	هدف های کلی
<p>۱- گروههای دارویی مورد استفاده در بیماریهای شایع دستگاه قلب و عروق و ریه را (متناوب با سرفصل درس) نام ببرد و خصوصیات فارماکولوژیک (نحوه جذب، توزیع، متابولیسم، دفع، و آثار دارو بر انداشهای مختلف بدن) را در مورد داروهای سردسته یا پرصرف از هر گروه را تشرییح کند.</p> <p>۲- نسبت به آثار خطیر و عوارض مهم داروهای مورد استفاده در بیماریهای شایع دستگاه قلب و عروق و ریه توجه نشان دهد.</p> <p>۳- با توجه به سرعت تحولات علمی و یافته های کارآزمایی های بالینی در مورد معرفی داروهای جدید و مشخص شدن کاربردها یا عوارض داروهای قلبی عروقی و تنفسی، به اهمیت مطالعه آخرین راهنمایها و شواهد در مورد مصرف قبل از تجویز این داروها توجه کند.</p>	
دانشجو در این درس با گروههای دارویی مورد کاربرد در بیماریهای شایع دستگاه قلب و عروق و ریه، و خصوصیات فارماکوکینتیک و فارماکودینامیک این داروها آشنا می شود و نمونه هایی از تغییرات در گایدلاینهای کاربرد این داروها را که ناشی از شواهد جدید در کارآزمایی های بالینی است مشاهده می کند.	شرح درس
<p>گروههای دارویی مورد استفاده در پرفسناری خون و داروهای پرکاربرد از هر گروه:</p> <ul style="list-style-type: none"> - واژو دیلاتورها و درمان آنژین - داروهای موثر در نارسائی قلبی - داروهای ضد آریتمی - داروهای دیورتیک (وقفه دهنده های کربنیک اندیراز، تیازیدها، دیورتیکهای موثر بر قوس هتل، سایر) - داروهای مورد استفاده در درمان هیپرلیپیدمی - داروهای متسع کننده برونش و سایر داروهای مورد استفاده در آسم، رینیت آرژیک، سرفه 	محتوای ضروری

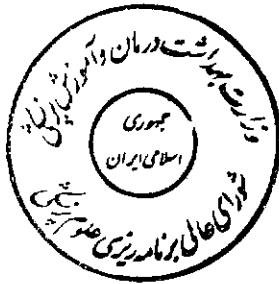
۱۶۶	کد درس
فارماکولوژی داروهای ضد میکروبی	نام درس
مقدمات بالینی / کارآموزی	مرحله ارائه
اصول پایه فارماکولوژی پزشکی	دروس پیش نیاز
عملی	نظری
۱۰ ساعت	نوع درس
	ساعت آموزشی
	هدف های کلی
دانشجو باید در پایان این درس بتواند:	
۱- گروههای دارویی موثر بر بیماریهای عفونی را (متنااسب با سرفصل درس) نام ببرد و خصوصیات فارماکولوژیک (نحوه جذب، توزیع، متابولیسم، دفع، و آثار دارو بر اندازهای مختلف بدن) را در مورد داروهای سردهسته یا پرمصرف از هر گروه را تشریح کند.	
۲- نسبت به آثار خطیر و عوارض مهم داروهای دارویی موثر بر بیماریهای عفونی توجه نشان دهد.	
۳- با توجه به سرعت تحولات علمی و یافته های کارآزمایی های بالینی در مورد معرفی داروهای جدید و مشخص شدن کاربردها یا عوارض داروهای موثر بر بیماریهای عفونی به اهمیت مطالعه آخرين راهنمها و شواهد در مورد مصرف قبل از تجویز این داروها توجه کند.	
دانشجو در این درس با گروههای دارویی موثر بر بیماریهای عفونی، و خصوصیات فارماکوکینیک و فارماکودینامیک این داروها آشنا می شود و نمونه هایی از تغییرات در کایدلاینهای کاربرد این داروها را که ناشی از شواهد جدید در کارآزمایی های بالینی است مشاهده می کند.	شرح درس
- پنی سیلین ها و سفالوسپورین ها، - آمینوگلیکوزیدها، - سولفونامیدها و تری متیپریم، - فلوروکینولون ها، - کلرامفینیک و تتراسیکلین ها و ماقرولیدها، - داروهای ضد میکوباکتری، - داروهای ضد ویروس، - داروهای ضد تک یاخته و ضدگرم، - داروهای متفرقه و ضد عفونی کننده های موضعی،	محتوای ضروری

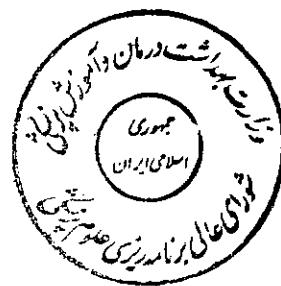

۱۶۷	کد درس
فارماکولوژی داروهای گوارش، خون و روماتولوژی	نام درس
مقدمات بالینی/کارآموزی	مرحله ارائه
اصول پایه فارماکولوژی پزشکی	دروس پیش نیاز
عملی	نظری
۱۰ ساعت	ساعت آموزشی
	هدف های کلی
دانشجو باید در پایان این درس بتواند:	
۱- گروههای دارویی مورد استفاده در بیماریهای شایع دستگاه های گوارش، خون و بافت همبند را (متنااسب با سرفصل درس) نام ببرد و خصوصیات فارماکولوژیک (نحوه جذب، توزیع، متابولیسم، دفع، و آثار دارو بر انداههای مختلف بدن) را در مورد داروهای سردسته یا پرمصرف از هر گروه را تشریح کند.	
۲- نسبت به آثار خطیر و عوارض مهم داروهای مورد استفاده در بیماریهای شایع دستگاه های گوارش، خون و بافت همبند توجه نشان دهد.	
۳- با توجه به سرعت تحولات علمی و یافته های کارآزمایی های بالینی در مورد معرفی داروهای جدید و مشخص شدن کاربردها یا عوارض داروهای گوارش، خون و روماتولوژی، به اهمیت مطالعه آخرین راهنمایها و شواهد در مورد مصرف قبل از تجویز این داروها توجه کند.	
	شرح درس
دانشجو در این درس با گروههای دارویی مورد کاربرد در بیماریهای شایع دستگاه های گوارش، خون و بافت همبند و خصوصیات فارماکوکینیتیک و فارماکوبینامیک این داروها آشنا می شود و نمونه هایی از تغییرات در گایدالینهای کاربرد این داروها را که ناشی از شواهد جدید در کارآزمایی های بالینی است مشاهده می کند.	
- داروهای مورد استفاده در درمان بیماریهای پیتیک	محفوای ضروری
- داروهایی محرك حرکات دستگاه گوارش، داروهای موثر در درمان بیوست، داروهای ضد اسهال	
- داروهای ضد تهوع و استقراغ	
- داروهای مورد استفاده در اختلالات انعقاد خون	
- داروهای ضدکم خونی	
- کلیات شیمی درمانی	
- داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی، داروهای آنتی روماتیک، ضد دردهای غیر اوپیوئیدی و داروهای ضد نقرس	

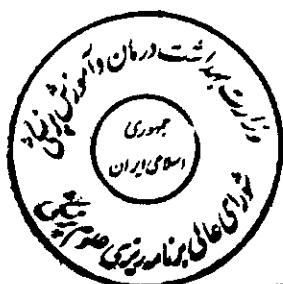
کد درس	۱۶۸
نام درس	فارماکولوژی داروهای اندوکرین
مرحله ارائه	مقدمات بالینی/کارآموزی
دروس پیش نیاز	اصول پایه فارماکولوژی پزشکی
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۹ ساعت
هدف های کلی	دانشجو باید در پایان این درس بتواند:
حیطه شناختی	۱- گروههای دارویی موثر بر دستگاه اندوکرین را (متناسب با سرفصل درس) نام ببرد و خصوصیات فارماکولوژیک (نحوه جذب، توزیع، متابولیسم، دفع، و آثار دارو بر اندازهای مختلف بدن) را در مورد داروهای سریسته یا پرمصرف از هر گروه را تشریح کند.
حیطه تکریشی	۲- نسبت به آثار خطیر و عوارض مهم داروهای دارویی موثر بر دستگاه اندوکرین توجه نشان دهد.
حیطه مهارتی	۳- با توجه به سرعت تحولات علمی و یافته های کارآزمایی های بالینی در مورد معروفی داروهای جدید و مشخص شدن کاربردها یا عوارض داروهای موثر بر دستگاه اندوکرین به اهمیت مطالعه آخرین راهنمایها و شواهد در مورد مصرف قبل از تجویز این داروها توجه کند.
شرح درس	دانشجو در این درس با گروههای دارویی موثر بر دستگاه اندوکرین، و خصوصیات فارماکوکینیک و فارماکودینامیک این داروها آشنا می شود و نمونه هایی از تغییرات در گایدالینهای کاربرد این داروها را که ناشی از شواهد جدید در کارآزمایی های بالینی است مشاهده می کند.
محتوای ضروری	<ul style="list-style-type: none"> - هورمون های هیپوتالاموس و هیپوفیز (آنالوگها و آنتاکونیستها) - هورمون تیروئید و داروهای ضد تیروئیدی - کورتیکواستروئیدها و آنتاکونیست های مربوطه - داروهای مرتبط با هورمون های جنسی، کنتراسپیتیوهای هورمونی - هورمونهای پانکراس و داروهای ضد دیابت - داروهای موثر بر هموستانز مواد معدنی استخوان

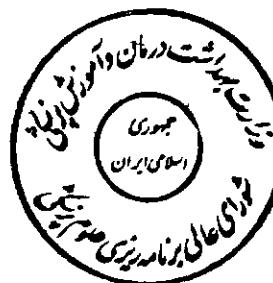

طب سنتی

کد درس	نام درس	مرحله ارائه	دورس پیش نیاز	آموزشی
تعداد ساعت	نوع درس	نظری	عملی	کل
۲۴ ساعت	- ساعت	۲۴ ساعت	۰ ساعت	۲۴ ساعت
اهداف آموزشی در این درس عبارتند از:				هدف های کلی
<ol style="list-style-type: none"> آشنایی با مکاتب طب سنتی و مکمل مورد تأیید سازمان جهانی بهداشت و حوزه فعالیت شاخه های پرکاربرد آن آشنایی با نحوه کسب اطلاعات علمی با توجه به لزوم یادگیری بیشتر و سترسی به نتایج تحقیقات آینده در زمینه طب سنتی و مکمل کسب دیدگاه مثبت برای پاسخگویی به انتخاب های بیماران در حوزه طب های سنتی و مکمل توانمندسازی دانشجویان دوره دکترای پزشکی عمومی در زمینه طب تلفیقی (استفاده از تمامی پتانسیلها و مداخلات درمانی موثر و موجود به شکل همکاری تیمن) آشنایی با چگونگی دهره گیری از تدبیر طب سنتی ایرانی در چرخه فعالیتهای درمانی بر اساس پزشکی مبتنی بر شواهد در محدوده فعالیت بالینی پزشکی عمومی و ارجاع بهنگام موارد پیشرفته مرتبط با طب سنتی به پزشکان دکترای تخصصی (PhD) طب سنتی ایرانی ایجاد تکرش منطقی در دانشجویان پزشکی نسبت به آموزش، راهنمایی و مشاوره در مورد سبک زندگی سالم از دیدگاه طب سنتی ایرانی 				
<p>در این درس دانشجویان با تعاریف جهانی و ترمینولوژی طب سنتی و مکمل (T&CM) و طب فراکیر و همچنین با اصول پایه و حیطه فعالیت برخی از مهمترین و مشهورترین مکاتب طبی که بیشترین شواهد علمی را در دنیا دارند آشنا خواهند شد. هدف کلی اینست که تمام دانشکده های پزشکی اطمینان حاصل کنند که تمام دانشجویان پزشکی دوره عمومی به نحوی با طب های سنتی و مکمل آشنا شوند که نسبت به تمام انتخاب های بیمار سطوحی از آگاهی را بویژه در زمینه های زیر دارا باشند.</p> <ol style="list-style-type: none"> آشنایی با طب سنتی ایرانی و آموزش مفاهیم کاربردی و بنیادی آن آموزش مبانی پیشگیری و سبک زندگی سالم از دیدگاه طب سنتی ایرانی ایجاد زمینه مناسب جستجوی علمی در طب سنتی و انگیزه جهت ادامه تحصیل در دوره تخصصی این رشته 				شرح درس
<p>تعريف طب سنتی و مکمل (T&CM) و طب فراکیر از دیدگاه سازمان جهانی بهداشت، تعريف طب کل نگر، جایگاه آن در سیستم آموزش و پژوهش پزشکی، سیاست ها و استراتژی سازمان جهانی بهداشت در مورد طب سنتی، جایگاه طب سنتی و مکمل در سیستم آموزش و پژوهش و نظام سلامت در برخی کشورهای نهایا، یا تجربیات برخی کشورهای پیشرفته در استفاده از طب سنتی و مکمل در سیستم آموزش و پژوهش و نظام سلامت و معرفی تقسیم بندی روشهای درمان طب سنتی و مکمل (T&CM)...</p> <ul style="list-style-type: none"> تاریخچه، مفاهیم اصلی، اصول، کاربردهای درمانی، کتراندیکاسیون ها (موارد عدم کاربرد)، عوارض احتمالی و مواردی از درمان که اثربخشی و اینستی آن برآسان شواهد علمی جدید به اثبات رسیده و یک پزشک در مورد مهمترین رشت های طب سنتی و مکمل (مانند: کایروپرالکتیک، طب سوزنی و طب سنتی چین، آیورودا، ناتروپاتی، رفلکسولوژی، مدیتیشن، هیپنوتیزم، هومیوپاتی) باید بداند: تاریخچه طب سنتی ایرانی، جایگاه آن در نظام آموزش و پژوهش پزشکی و نظام سلامت، قوانین و سیاست گذاری، اصول و مبانی طب سنتی (کلیات، تعريف، طبقه بندی، حکمت و فلسفه علم طب از دیدگاه طب سنتی ایرانی، ارکان، مزاج و اخلاق، امور طبیعیه؛ قوا، دلایل (اسباب و علل) بیماری ها، علائم، تدبیر درمانی، اعمال یداوي، و ...) تاریخچه دانش پزشکی و معرفی دانشمندان پزشکی معرفی منابع طب سنتی / معرفی منابع و سایت های معتبر داخلی و خارجی حکمت و فلسفه علم طب از دیدگاه طب سنتی ایرانی مبانی طب سنتی؛ مفاهیم اصولی و کاربردی ارکان مبانی طب سنتی؛ مفاهیم اصولی و کاربردی مزاج و اخلاق مبانی طب سنتی؛ مفاهیم اصولی و کاربردی اعراض، اعضاء ارواح، قوا و افعال مبانی طب سنتی؛ شناخت اصولی و کاربردی مزاج مادرزادی اصول حفظ سلامت و پیشگیری در طب سنتی (شش کانه ضروری)؛ آب و هوا 				محتوای ضروری

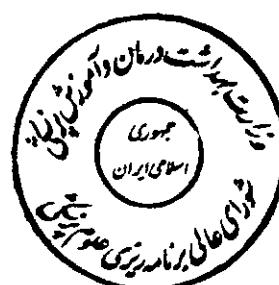

<ul style="list-style-type: none"> • اصول حفظ سلامت و پیشگیری در طب سنتی(شش کانه ضروری); خواب و بیداری • اصول پیشگیری در طب سنتی(شش کانه ضروری): حرکت و سکون (ورزش) • اصول پیشگیری در طب سنتی(شش کانه ضروری): اعراض نفسانی (حالات روحی) • اصول پیشگیری در طب سنتی(شش کانه ضروری): اصول تغذیه سالم • اصول پیشگیری در طب سنتی(شش کانه ضروری): اصول غذا شناسی کاربردی • اصول پیشگیری در طب سنتی(شش کانه ضروری): اصول حفظ سلامت برای اساس هر مزاج • مفردات غذایی: حبوبات و مغزها و میوه ها و سبزی • مفردات غذایی: لبنتیات و گوشتها • آشنایی با اعمال یداوی: ماساژ، جامات، فصد 	<p>طبق تعریف سازمان جهانی بهداشت: طب سنتی و مکمل⁸ عبارت است از گروهی از اعمال و محصولات که بخشی از طب رایج نیستند. این تعریف بیانگر این حقیقت است که روش‌هایی برای سلامتی و درمان در جامعه وجود دارد که در دانشکده‌های طب رایج به آنها پرداخته نمی‌شود، ولی این روش‌ها در سلامت مردم (مثبت یا منفی) موثرند، و آمارها نشان می‌دهد که استفاده از این روشها به شدت رو به رشد و گسترش است. بنابراین دولتها و سازمان‌های جهانی طی دو دهه اخیر در صدد شناسایی، آموزش، پژوهش، استاندارد سازی و قانون‌گذاری در این حوزه بروزه برا آمده‌اند.</p> <p>با توجه به افزایش تمایل و استفاده مردم در کشورهای مختلف به طب سنتی و مکمل، افزایش آگاهی پزشکان در این زمینه امری ضروریست و لزوم و ضرورت آموزش طب یکپارچه یا تلفیقی⁹ احسان می‌شود و به همین دلیل سازمان جهانی بهداشت توصیه نموده است افرادی که خدمات پزشکی را از این می‌دهند ضروری است در زمینه طب سنتی و مکمل آشنایی علمی و دانشگاهی داشته باشند. به منظور افزایش آگاهی پزشکان از درمان‌های سنتی و رایج موجود، و میزان تاثیر آن‌ها و برقراری سیستم ارجاع مناسب، ارایه استراتژی برای ادغام آموزش طب سنتی و مکمل در آموزش دانشجویان پزشکی امری ضروری می‌باشد.</p> <p>هدف از "طب یکپارچه" استفاده از تمامی پتانسیل‌ها و مداخلات درمانی موثر و موجود توسعه درمانگران با تجربه و آموزش دیده مجازدار به شکل همکاری تیمی است، و از طرف دیگر ورود این مداخلات به چرخه درمان بر اساس پزشکی مبتنی بر شواهد¹⁰ ضروری می‌باشد.</p> <p>در ایران نیز با توجه به سیاستهای ابلاغی سلامت و ساقه دیرین و غنی ایران در طب سنتی، گسترش مطالعات طب سنتی و ترغیب به استفاده از تجارب مستند و علمی به دست آمده در اولویت قرار دارد و از این رو ضروری است دانش آموختگان پزشکی دیدگاه مناسبی نسبت به طب سنتی به دست آورند. کسب مهارت در مورد به کار گیری شیوه‌های تشخیصی و درمانی طب سنتی مستلزم طی دوره‌های آموزشی اختصاصی و تکمیلی است و فراتر از محدوده برنامه درسی پزشکی عمومی می‌باشد.</p> <p>* لازم است روش‌ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب و توصیه‌های بورد محترم طب سنتی توسعه دانشکده پزشکی تعیین اعلام و اجراء شود. تایید برنامه، نظرارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.</p> <p>** ضروری است دانشجویان محترم با مقالات منتشرشده طب سنتی در ژورنالهای معترف و روش تحقیق در طب های سنتی و مکمل، و نیز لزوم استفاده از طب تلفیقی (طب فراکیر) آشنا شده و چند تجربه موفق در این زمینه را شناسایی و بررسی کنند.</p> <p>*** هدف از "طب یکپارچه" استفاده از تمامی پتانسیل‌ها و مداخلات درمانی موثر و موجود توسعه درمانگران با تجربه و آموزش دیده به شکل همکاری تیمی است، و از طرف دیگر ورود این مداخلات به چرخه درمان بر اساس پزشکی مبتنی بر شواهد ضروری می‌باشد.</p>
--	---

دروس کارآموزی و کارورزی بالینی بیماریهای داخلی
کارآموزی بیماریهای داخلی
کارورزی بیماریهای داخلی

۱۸۸	کد درس
نام درس	کارآموزی بیماریهای داخلی
مرحله ارائه	کارآموزی: دو ماه داخلی عمومی الزاما در کارآموزی ۱ ارائه می شود.
پیش نیاز	در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:
	هدف های کلی
	۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.
	۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.
	۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایدالینهای بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.
	۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.
فعالیت های آموزشی	فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، راشامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخیصی و پارکلینیکی اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختلف کند.
	*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.
	**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای ذیصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

دروس کارآموزی و کارورزی بیماریهای قلب و عروق:

کارآموزی بیماریهای قلب و عروق

کارورزی بیماریهای قلب و عروق

ردیف	نام درس	کارآموزی بیماریهای قلب و عروق	نوع چرخش آموزشی	الزامي
۱۹۰	مرحله ارائه	کارآموزی ۱ (کارآموزی ۱ یا ۲ هفته)	مدت چرخش آموزشی	۱ ماه (۴ هفته)
	پیش نیاز	دروس مقدمات بانیی	تعداد واحد	۲ واحد
	هدف های کلی	در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:		

۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.

۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.

۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، برآناس شواهد علمی و گاید لاینهای بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر امطابق ضوابط بخش؛ مشارکت کند.

۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول اینی بیمار و تحت نظرت مناسب سطوح بالاتر؛ مطابق ضوابط بخش؛ انجام دهد.

شرح درس در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بانیی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.

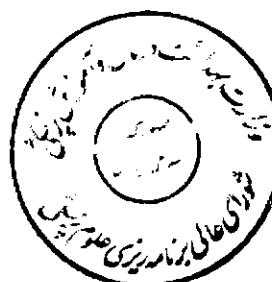
فعالیت های فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بانیی بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظر استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، راشامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات اموزشی، ازماشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارت های بانیی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بانیی Clinical Study Guide هماهنگ با نیتنداریهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.

توضیحات ضروری با توجه به شرایط متفاوت امورش بانیی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بانیی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراکدان قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بانیی علاوه بر مهارت های فوق، روش های تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود.

** میزان و نحوه ارائه کلاس های نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بانیی وی را تحت الشیاع قرار دهد و مختار کند.

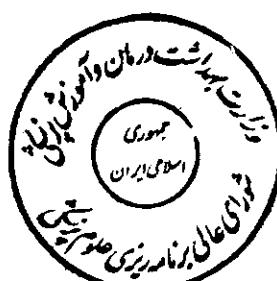
*** لازم است روش های برنامه ریزی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای نیصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات اینی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مدخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

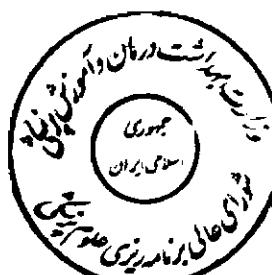

دروس کارآموزی و کارورزی بیماریهای کودکان:
 کارآموزی بیماریهای کودکان
 کارورزی بیماریهای کودکان
 درس نظری بیماریهای کودکان

کد درس	۱۹۲
درس	کارآموزی بیماریهای کودکان
مرحله ارائه	کارآموزی (قابل تفکیک به کارآموزی ۱ و ۲)
پیش نیاز	مقادمات بالینی کودکان
هدف های کلی	دو پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:
	۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.
	۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معلیات فیزیکی لازم را انجام ندهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.
	۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و کایدایهای بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش)
	۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول اینمی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهاي آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.
فعالیت های آموزشی**:	فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزش گروهی، را شامل شود.
	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، اتاق عمل، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
توضیحات ضروری	* دانشگاه هایی که برنامه دوره دانشجویی (کارآموزی)، را به صورت کارآموزی ۱ و ۲ (دانشجویی و اکسترنی) ارائه می دهند می توانند از برنامه پیشنهادی به صورت ارائه شده استفاده نمایند و دانشگاه هایی که دوره اکسترنی را به صورت دوره مجزا اجرا نمی کنند کل مباحث پیشنهادی برای دوره های کارآموزی ۱ و ۲ را در قالب برنامه آموزشی دوره کارآموزی ارائه نمایند.
	** توصیه شود فرآگیران دوره پزشکی عمومی عمدتاً (۰-۷۰ تا ۷۰ درصد آموزش بالینی) را در درمانگاهها، بخش های جراحت، اورژانس و در بخش های فوق تخصصی به حداقل برسد.
	*** با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد. در هر راهنمای بالینی علاوه بر مهارت های فوق، روش های تشخیصی و پارکلینیک اصلی و تاروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید پایستی مشخص شود.
	*** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختلط کند.
	**** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است. پیشنهاد
	**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای ذیصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات اینمی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

کد درس	۱۹۴
نام درس	بیماریهای کودکان (۱)
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز:	
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۶۸ ساعت
هدف های کلی	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):
	الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:
	۱- تعریف آن را بیان کند.
	۲- معایینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.
	۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و کامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.
	ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:
	۱- تعریف، آنیلوژی، و اپیدیمیولوژی بیماری را شرح دهد.
	۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.
	۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد.
	۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و گایدالینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.
	۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بتنی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.
	ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.
شرح آموزشی:	در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست باید.
فعالیت های آموزشی:	فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.
توضیحات ضروری:	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توامندی های مورد انتظار دانش آموزگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراکیدان قرار گیرد.
	** میزان و زمان ارائه کلاسهای نظری نباید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختل کند.
	*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

ریتوس: مطالعه درس نظری تیماریهای کودکان (۱)

۱. گرفتن شرح حال و معاینه فیزیکی کودک آشنایی با الگوهای رشد طبیعی و غیرطبیعی در کودکان و نحوه استفاده از منحنی‌های رشد آشنایی با الگوهای تکامل طبیعی و غیرطبیعی و ابزارهای ارزیابی نفو در کودکان با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و child development
۲. تغذیه با شیر مادر، مشاوره مادر شیرده، بیماری‌های مادر و مصرف داروها در دوران شیردهی
۳. تغذیه در دوران مختلف از ششم‌ماهگی تا زمان بلوغ (ارزیابی، مشاوره) با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و early child development
۴. آشنایی با مشکلات تغذیه‌ای شایع در دوران کودکی و نوجوانی با توجه به برنامه کشوری کودک سالم (FTT)، چاقی و کمبود ریزمهذی‌ها)
۵. ارتقا سلامت کودکان در زمینه پیشگیری از حوادث، مسمومیت، سوتگی، بیماری‌های واکیر و غیر واکیر- نقش پزشک با توجه به برنامه کشوری کودک سالم (به صورت self-reading)
۶. آشنایی با برنامه کشوری واکسیناسیون (به صورت self-reading)
۷. آشنایی با ارزیابی کودک بدحال با توجه به برنامه کشوری مانا *
۸. معاینه نوزاد سالم ترم و مراقبت‌های اولیه اتاق زایمان
۹. دیسترس تنفسی، آپنه و سیانوز در نوزادان
۱۰. زردی در نوزادان
۱۱. تشنج و هیپوگلیسمی در نوزادان
۱۲. تغذیه و مایع درمانی در نوزادان و کودکان
۱۳. قلب در کودکان
۱۴. دل درد در کودکان
۱۵. اسهال و استفراغ در کودکان
۱۶. بیوست در کودکان
۱۷. زردی در کودکان
۱۸. هپاتوسپلنتومگالی در کودکان
۱۹. فلج شل حاد در کودکان
۲۰. لنفادنوباتی در کودکان
۲۱. پلی اوری در کودکان
۲۲. آشنایی با علائم شایع بیماری‌های بدخیم در کودکان (به صورت self-reading)
۲۳. عفونت در نوزادان
۲۴. عفونت دستگاه تنفسی تحتنی در کودکان
۲۵. عفونت دستگاه تنفسی فوکانی و رویکرد به کودک مبتلا به دیسترس تنفسی و انسداد راه هوایی (کروب، اپیگلوتیت و جسم خارجی)
۲۶. عفونت مغزی در کودکان (پاتوفیزیولوژی، علائم و نشانه‌ها)
۲۷. سردرد در کودکان (به صورت self-reading)
۲۸. تشنجه در کودکان
۲۹. علائم بالینی و نشانه‌ها و تشخیص بیماری‌های عصبی عضلانی شایع در کودکان (کوبک شل)
۳۰. اختلالات انعقادی در کودکان
۳۱. آنمی در کودکان
۳۲. بلوغ طبیعی و نشانه‌های بلوغ طبیعی و غیرطبیعی
۳۳. هیپوگلیسمی و ریکترز در کودکان و نوزادان
۳۴. عفونت ادراری در کودکان (به صورت self-reading)
۳۵. کلومرولونقزیت و سندروم نفروتیک در کودکان
۳۶. اولیگوری و نارسایی کلیه در کودکان

دیبرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی	
دیبرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی	
۱۰۹. آسم	
۱۱۰. کهیر، آذیزیادم، آنافیلاکسی و درماتیت اتوپیک و بیماری سرم	
۱۱۱. سالمونلوز- بروسلوز	
۱۱۲. سیاهسرفه، دیفتری و کزار	
۱۱۳. بیماری‌های انگلی روده (به صورت self-reading)	
۱۱۴. استئومیلیت و آرتربیت سپتیک	
۱۱۵. بیماری‌های شایع ویروسی بثوری (سرخچه، مخلک، روزنولا، آبله‌مرغان) (به صورت self-reading)	
۱۱۶. بیماری‌های شایع ویروسی غیر بثوری (به صورت self-reading)	
۱۱۷. هیپوتیروئیدی / هیپرتیروئیدی در کودکان	
۱۱۸. سل در کودکان	
۱۱۹. بیماری‌های انگلی شایع (کالا آزار و مالاریا) (به صورت self-reading)	
۱۲۰. واسکولیت‌های شایع در کودکان (کاوازاكی، هنرخ) (به صورت self-reading)	
۱۲۱. دیابت قندی و DKA	
۱۲۲. آشنایی با بیماری‌های مادرزادی قلبی شایع و مهم	
۱۲۳. فشارخون بالا در کودکان	
۱۲۴. نارسایی قلب در کودکان	
۱۲۵. اسهال مزمن (به صورت self-reading)	
۱۲۶. سندروم‌های شایع ژنتیکی (شامل MR) (به صورت self-reading)	
۱۲۷. علائم شایع بیماری‌های متابولیک ارشی	
۱۲۸. بیماری‌های شایع پوستی در کودکان	
۱۲۹. بی‌قراری	
۱۳۰. لکش	
۱۳۱. اختلال در کنترل ادرار و شب‌ادراری	
۱۳۲. شوک در کودکان	
۱۳۳. خونریزی گوارشی (فوقانی و تحتانی)	
۱۳۴. اختلال سطح هوشیاری (کما و دلیریوم)	
۱۳۵. بررسی A/U غیرطبیعی	
۱۳۶. هیپوناترمی و هیپرناترمی در کودکان	
۱۳۷. اختلالات اسید و باز در کودکان	
۱۳۸. رویکرد به بلع مواد سوزاننده با جسم خارجی	
۱۳۹. غرق‌شدگی - برق‌گرفتگی	
۱۴۰. مسمومیت‌های شایع در کودکان	
۱۴۱. هپاتیت‌ها	
۱۴۲. تب روماتیسمی و اندوکاردیت	
** توصیه می شود نحوه ارزیابی فعالیتهای یادگیری مباحث تنوری که بصورت خودآموزی انجام می گیرد در ابتدای مرحله آموزشی توسط گروه آموزشی مشخص و اعلام گردد.	
** به منظور آموزش برنامه کشوری مراقبت از کودک سالم لازم است درمانگاه‌های ویژه با هماهنگی با معاونت بهداشتی دانشگاه‌ها با سرپرستی اعضای هیأت علمی گروه کودکان و با حضور کارآموزان، کارورزان و دستیاران تخصصی کودکان راهاندازی گردد.	
** توصیه می شود علاوه بر آموزش تنوری مانا، کارگاه‌های آموزشی مانا (قبل و یا در آغاز کارورزی کودکان) برای فراغیران مقطع پزشکی عمومی برگزار گردد.	
*** دیبرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه‌های شایع، سندرمها و بیماری‌های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویت‌ها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و داشتکدهای پزشکی تغییر دهد.	

کد درس	۱۹۵
نام درس	بیماریهای کودکان (۲)
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز:	بیماریهای کودکان (۱)
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۱۷ ساعت

در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):

(الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:

۱- تعریف آن را بیان کند.

۲- معانیات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.

۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.

(ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:

۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد.

۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.

۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد.

۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد عنصی و گایدالینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.

۵- در مواجهه با ستاریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال باشند و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.

ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.

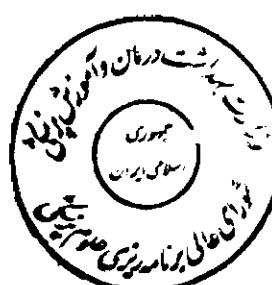
شرح بسته در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص بست پاید.

فعالیت های فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.

زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.

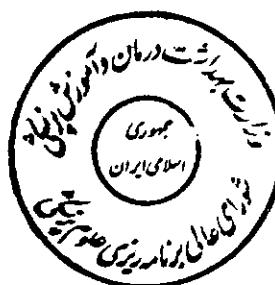
توضیحات * با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم نست راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد.

** میزان و زمان ارائه کلاس‌های نظری نباید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختل کند.
*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

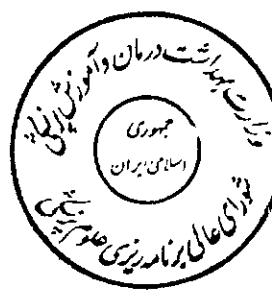
رئوس مطالب درس نظری بیماریهای کودکان (۱)	
۱.	آشنایی با الگوهای رشد طبیعی و غیرطبیعی در کودکان و نحوه استفاده از منحنی‌های رشد و آشنایی با الگوهای تکامل طبیعی و غیرطبیعی و ابزارهای ارزیابی نمو در کودکان با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و آشنایی با early child development
۲.	رویکرد به کودک مبتلا به بی‌قراری
۳.	رویکرد به کودک مبتلا به تب
۴.	رویکرد به کودک با علائم عفونت مغزی
۵.	رویکرد به کودک مبتلا به لنگش
۶.	اختلال در کنترل ادرار و شب‌ادراری در کودکان
۷.	رویکرد به شوک در کودکان
۸.	رویکرد به کودک مبتلا به خونریزی گوارشی (فوکانی و تحتانی)
۹.	رویکرد به کودک مبتلا به اختلال سطح هوشیاری (کما و دلیریوم)
۱۰.	بررسی A/U غیرطبیعی
۱۱.	برخورد با هیپوناترمی و هیپرناترمی در کودکان
۱۲.	برخورد با اختلالات اسید و باز در کودکان
۱۳.	رویکرد به کودکی که مواد سوزاننده و یا جسم خارجی را بلع کرده است
۱۴.	رویکرد به کودکی که دچار غرق‌شدگی یا برق‌گرفتگی شده است
۱۵.	برخورد با مسمومیت‌های شایع در کودکان
۱۶.	هپاتیت‌ها
۱۷.	تب روماتیسمی و اندوکاردیت

دیپرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می‌تواند فهرست علائم و نشانه‌های شایع، سندروم‌ها و بیماری‌های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویت‌ها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده‌های پزشکی تغییر دهد.

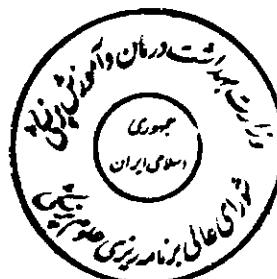

دروس آموزش بالینی جراحی عمومی:
 کارآموزی جراحی عمومی
 کارورزی جراحی عمومی
 درس نظری بیماریهای جراحی

کد درس	نام درس	الزامی	نوع چرخش آموزشی	زمانی	درستگاه
۱۹۶	کارآموزی جراحی عمومی	کارآموزی: دو ماه جراحی عمومی الزاما در مرحله ارائه کارآموزی ۱ ارائه می شود.	مدت چرخش آموزشی	۲ ماه (یا ۸ هفته)	کارآموزان، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.
پیش نیاز	دروس مقدمات بالینی	۶ واحد	تعداد واحد		در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:
هدف های کلی					۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.
					۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.
					۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایدلاینهای بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پژوهش عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.
					۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول اینی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین داشت نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.				فعالیت های آموزشی
	فعالیت های یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، را شامل شود.				
	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، اتفاق عمل، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پژوهشی عمومی توسط هر دانشکده پژوهشی تعیین می شود.				
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متقاضی آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار داشن آموختگان دوره دکترای پژوهشی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پژوهشی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پژوهشی توسط دانشکده پژوهشی تدوین و در اختیار فرایکیران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهایی ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند.				
	*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پژوهشی است.				
	**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزی، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای نیصلح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات اینی و حقوق بیماران، امكان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پژوهشی است.				

کد درس	۱۹۸
نام درس	بیماریهای جراحی
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز:	
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۸۵ ساعت
هدف های کلی	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):
	الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:
	۱- تعریف آن را بیان کند.
	۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.
	۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و کامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.
	ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:
	۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد.
	۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.
	۳- روشاهای تشخیص بیماری را شرح دهد.
	۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و کایدلاینها بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.
	۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، داشت آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.
	ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.
شرح بسته	در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.
فعالیت های آموزشی:	فعالیت‌های یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.
فعالیت های آموزشی:	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
توضیحات ضروری:	* با توجه به شرایط مقاومت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار داشت آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراکیران قرار گیرد. ** میزان و زمان ارائه کلاس‌های نظری نباید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختل کند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

رئیوس امدادات نازنین انتظاری بیماریهای جراحی عمومی

(الف) برخورد با علائم و شکایات شایع در بیماریهای جراحی:

۱. دیس فاژی
۲. توده های سرو گردن
۳. مشکلات شایع پستان: توده، درد، ترشح
۴. استفراغ و تهوع
۵. درد حاد و مزمن شکم
۶. توده شکم و کشاله ران
۷. برقان انسدادی
۸. خونریزی گوارشی (فوکانی و تحتانی)
۹. لنگش پا (کلادیکاسیون)
۱۰. درد حاد اندام تحتانی با توجه به مشکلات عروقی
۱۱. درد مزمن اندام تحتانی با توجه به مشکلات عروقی
۱۲. ندول تیروئید
۱۳. لفابنو پاتی نواحی گردن، آگزیلا و کشاله ران
۱۴. پلورال افیوژن
۱۵. اختلال دفع مدفوع
۱۶. شکایات شایع آنورکتال (درد و خارش مقعد)
۱۷. شوک
۱۸. سوختگی

(ب) بیماری های شایع و مهم در جراحی عمومی

۱۹. سرطان معده
۲۰. آپاندیست حاد
۲۱. بیماریهای بدخیم روده بزرگ
۲۲. بیماری های خوش خیم روده کوچک و روده بزرگ و آنس
۲۳. بیماریهای پیتیک معده و دوازدهم
۲۴. پانکراتیت حاد و مزمن
۲۵. انسداد روده
۲۶. فتق های جدار شکم و کشاله ران
۲۷. بیماریهای مجاری صفرایی با تاکید بر بیماریهای ناشی از سنگ کیسه صفراء
۲۸. توده های پانکراس با تاکید بر بیماریهای بدخیم پانکراس
۲۹. بیماریهای بدخیم پستان
۳۰. بیماریهای خوش خیم تیروئید با تاکید بر گواتر و پرکاری تیروئید
۳۱. بیماریهای بدخیم تیروئید
۳۲. توده های خوش خیم و بدخیم کبد با تاکید بر بیماریهای شایع در کشور
۳۳. ترومای مازور (اداره مصدوم براساس آموزه های ATLS)
۳۴. اداره آب، الکتروولیت و اسید و باز در بیماران جراحی
۳۵. اداره بیماران جراحی قبل و بعد از اعمال جراحی
۳۶. خونریزی و هموستاز جراحی و اصول انتقال خون
۳۷. مراقبتهای حاد جراحی
۳۸. غرفنت های جراحی
۳۹. اداره زخم ها و ترمیم زخم
۴۰. رفلاکس معده به مری
۴۱. شرح حال و معاینه بیمار جراحی مغز و اعصاب

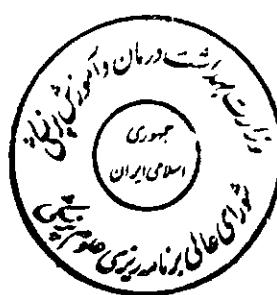
ارتباط مطالعه زرین نظری بیماریهای جراحی عمومی

۴۲. رویکرد (دسته بندی، یافته های سی تی، اورژانسها) و اداره بیمار مبتلا به ترومای جمجمه Head Injury

۴۳. اداره بیمار مبتلا به ترومای ستون فقرات **

۴۴. بیماریهای عروقی مغز

دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.
** شکستگی ها و درفتگی های ستون فقرات در بخش جراحی مغز اعصاب آموزش داده می شوند.

دروس آموزش باليني ارتوپدي:

كارآموزي ارتوپدي

كارورزى ارتوپدي

درس بيماري هاي ارتوپدي

کد درس ۱۹۹

نام درس کارآموزي ارتوپدي

مرحله ارائه کارآموزي (در مرحله کارآموزي ۱ یا ۲ مدت چرخش آموزشي یک ماه (۴ هفته) حسب برنامه دانشگاه)

پيش نياز

هدف هاي کلي

در پياناين چرخش آموزشى کارآموز باید بتواند:

- ۱- با مراجعان، بيماران، كارکنان و سائر اعضای تيم سلامت به نحو شايسته ارتباط برقرار کند و ويژگي هاي رفتار حرفه اي مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.
- ۲- از بيمار مبتلا به عالم و شكایات شایع و مهم مرتبط با اين بخش (فهرست پيوست) شرح حار بگيرد. معانيات فيزيکي لازم را انجام دهد. تشخيص هاي افتراقی مهم را مطرح کند و تشخيص و نحوه مدیريت مشكل بيمار را پيشنهاد دهد.
- ۳- مشكلات بيماران مبتلا به بيماريهاي شایع و مهم مرتبط با اين بخش (فهرست پيوست) را شناسايي کند، براساس شواهد علمي و گايدلاینهاي بومي، در مورد اقدامات پيشگيري، درمان، پيگيري، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بيمار در حد مورد انتظار از پزشك عمومي استدلال و پيشنهاد نماید و در مدیريت مشكل بيمار بر اساس استانداردهای بخش زير نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.
- ۴- پروسigerهای ضروری مرتبط با اين بخش (فهرست پيوست) را با رعایت اصور یمنی بيمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.

شرح درس

- در اين چرخش آموزشى کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکاليف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست يابد. برای تامين دانش نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.
- فعاليت هاي** فعالiteای يادگيري اين بخش باید ترکip متوازنی از آموزش بر بالين بيمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بيماري، انجام پروسigerهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه را شامل شود.
- زمان بندی و ترکip اين فعالiteها و عرصه هاي مورد نیاز برای هر فعالite (علم از بيمارستان، اتاق عمل، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز يادگيري مهارتهای بالینی Lab Skill) در راهنمای يادگيري بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشكی عمومی توسيط هر دانشکده پزشكی تعبيين می شود.

توضيحات

ضروري

- * با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای يادگيري بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشكی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشكی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشكی توسيط دانشکده پزشكی تدوين و در اختیار فرادریان قرار گيرد. در هر راهنمای يادگيري بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخيصی و پارکلینيك اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود.
- ** ميزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بيمار و تمرينهاي باليني وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند.

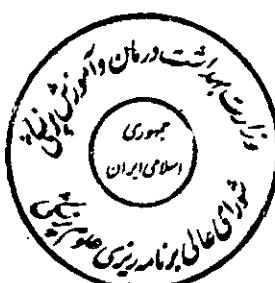
- *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصور علمي مناسب توسيط گروه آموزشی تعبيين، اعلام و اجرا شود. تاييد برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشيباني برنامه بر عهده دانشکده پزشكی است.
- **** نظارت می تواند توسيط سطوح بالاتر (كارورزان، مستريزان، فلوها، استادان) و يا سائر اعضای نি�صلاغ تيم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات یمنی و حقوق بيمار، امكان تحقق اهداف يادگيري کارآموزان نيز فرامم گردد. تعبيين نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسiger یا دانشکده پزشكی است.

کد درس	۲۰۱
نام درس	بیماریهای ارتوپدی
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز	
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۵۱ ساعت
هدف های کلی	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست): الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم: ۱- تعریف آن را بیان کند. ۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد. ۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.
هدف های ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:	۱- تعریف، اتیولوژی، و ابیدمیولوژی بیماری را شرح دهد. ۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد. ۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد. ۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و کایدالینهای بومی در حد مورد انتظار از پژوهش عمومی توضیح دهد. ۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.
ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.	در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست بابد.
شرح بسته آموزشی:	فعالیت های آموزشی: فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.
زمان بندی و ترتیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استاندارهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.	توضیحات ضروری: * با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استاندارهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراکیران قرار گیرد.
** میزان و زمان ارائه کلاسهای نظری نباید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختزل کند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.	الف) برخورد با علائم و شکایات شایع در ارتوپدی: ۱. درد زانو شامل استئوآرتیت، ضایعات منیسک و لیگامان ها و وجود مایع در مفصل ۲. درد هیپ شامل استئوآرتیت و نکروز آوسکولار ۳. درد پا و مچ پا شامل ضایعات غضروفی، لیگامانی و کف پای صاف ۴. درد شانه شامل ضایعات التهابی (بورسیت، تاندینیت و پری آرتیت) و نایابیاری ۵. درد آرنج شامل آرنج تنیس بازان ۶. درد دست و مچ دست شامل سندروم کانال کارب، کانکلیون و بیماری کین باخ ۷. کمر درد و گردن درد ۸. لنگش کودکان (Limping Child)

۹. دفورميتی اندام: مادرزادی شامل ديسپلازی مادرزادی هیپ، پاچنبری و غيرمادرزادی شامل ژنوواروم و ژنووالکوم.
۱۰. تومورهای استخوان و نسج نرم
۱۱. التهاب مفاصل
۱۲. مالتیپل تروما
۱۳. شکستگی و دررفتگی های اندام فوقانی، اندام تحتانی و لگن، ستون فقرات
- (ب) بیماری های شایع و مهم در ارتوپدی
۱۴. بیماری های شایع هیپ
۱۵. بیماری های شایع زانو
۱۶. بیماری های شایع مع پا
۱۷. بیماری های شایع شانه
۱۸. بیماری های شایع آرنج
۱۹. بیماری های شایع مع دست
۲۰. بیماری های شایع ستون فقرات
۲۱. ضایعات خوش خیم موسکولواسکلتال شامل تومورهای شایع خوش خیم نسج نرم و استخوان
۲۲. ضایعات بد خیم موسکولواسکلتال شامل تومورهای شایع بد خیم نسج نرم و استخوان
۲۳. ضایعات اعصاب محیطی و نوروپاتی های فشاری با تأکید بر سندروم کانال کارپ
۲۴. بیماریهای عصبی عضلانی با تأکید بر فلح مغزی (CP)، پولیومیلیت، دیسترووفی های عضلانی (کارورزی / اختیاری)
۲۵. بیماریهای متابولیک با تأکید بر ریکتن، استئومالاسی، استئوپروز و نقرس. (کارورزی / اختیاری)
۲۶. عفونت های استخوان و مفاصل با تأکید بر آرتربیت سپتیک، استئومیلیت حاد و مزمن، سل ستون فقرات و عقونت های دست.
۲۷. قطع اندام
۲۸. عوارض شکستگی ها و دررفتگی ها با تأکید بر سندروم کمپارتمان، ترومبوز و ریدهای عمیق و آمبولی چربی.
- (ج) معاینات اختصاصی ارتوپدی:
۲۹. معاینه ستون فقرات (شامل SLR - Straight Leg Raising).
۳۰. معاینه هیپ (شامل تست های ارتولاتی و بارلو).
۳۱. زانو (لیگامان ها، منیسک، وجود مایع)، معاینه زانو بخصوص از نظر وجود مایع.
۳۲. تکنیکهای معاینه مع پا و پا،
۳۳. تکنیکهای معاینه شانه،
۳۴. تکنیکهای معاینه آرنج
۳۵. تکنیکهای معاینه مع دست و دست و انگشتان،
۳۶. بررسی اندام از نظر خونرسانی (معاینه نبض های محیطی و Capillary Refill)،
۳۷. معاینه عصبی اندام (ریشه های عصبی و اعصاب محیطی)، شرح ضایعات اعصاب محیطی.

*دبيرخانه شورای آموزش پزشكى عمومى مى تواند فهرست علام و شانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در اين بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشكى عمومى و دانشکده های پزشكى تغيير دهد.

دروس آموزش بالینی بیماریهای ارولوژی (مجاری ادراری و تناسلی)

کارآموزی ارولوژی

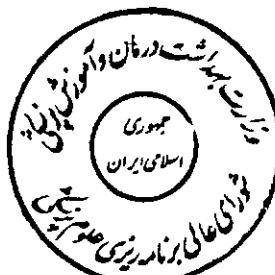
کارورزی ارولوژی

درس نظری بیماریهای مجاری ادراری و تناسلی (ارولوژی)

۲۰۲	کد درس
نام درس	کارآموزی ارولوژی
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز	کارآموزی داخلی، کارآموزی جراحی عمومی، تعداد واحد ۱/۵
هدف های کلی	در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند: ۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. ۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. ۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایدلاینهای بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند. ۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.
فعالیت های آموزشی	فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، را شامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، اتاق عمل، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط مقاولات آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کتاب بیمار و تمرينهای بالینی وی را تحت الشاعع قرار دهد و مختل کند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تأیید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است. **** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای ذیصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

کد درس	۲۰۴
نام درس	بیماریهای مجاری ادراری و تناسلی (ارولوژی)
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز:	
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۱۷ ساعت
هدف های کلی	<p>در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):</p> <p>الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- تعریف آن را بیان کند. ۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد. ۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و کامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. <p>ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد. ۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد. ۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد. <p>۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و گایدالینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.</p> <p>۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، داش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.</p> <p>ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.</p>
شرح بسته آموزشی:	<p>در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکاليف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.</p>
فعالیت های آموزشی:	<p>فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکاليف یادگیری را شامل شود.</p> <p>زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.</p>
توضیحات ضروری:	<p>* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار داش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تنوین و در اختیار فراگیران قرار گیرد.</p> <p>** میزان و زمان ارائه کلاسهای نظری نباید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختل کند.</p> <p>*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.</p>

دیوین: مطالعات اذریست: انتظاری بینماریهای ادراری اذری و تناصلی (اژولوزی)

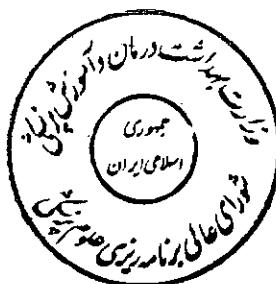
الف) برخورد با علائم و شکایات شایع در بیماریهای اژولوزی:

۱. دردهای دستگاه ادراری تناصلی (درد کلیه، درد رادیکولار، درد مثانه، درد حلبی، درد پروستات، درد آلت و دردهای اسکروتال)
۲. اختلالات دفع ادرار (علیم تحریکی و انسدادی در مجاری ادراری، احتباس، بی اختیاری، شب ادراری)
۳. اختلالات جنسی در مردان (کاهش تمایل جنسی، ناتوانی جنسی، عدم انزال، فقدان ارگاسم، انزال زودرس)

ب) بیماریهای شایع و مهم:

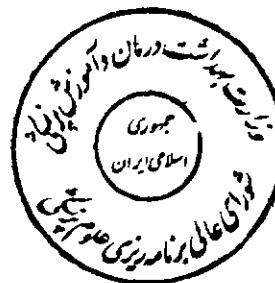
۴. سنگهای ادراری
۵. تومورهای شایع کلیه و مثانه، آنومالیهای شایع دستگاه ادراری تناصلی
۶. مثانه نوروژنیک
۷. بیماری های شایع پروستات: هیپرپلازی خوش خیم پروستات، کانسر پروستات
۸. بیماریهای مجرای ادراری: تنگیها، آنومالی ها (شامل هیپوسپادیازیس، اپیسپادیازیس)
۹. ترومahuای دستگاه ادراری و مدیریت آن
۱۰. مشکلات حاد بیضه (غفت، تورشن، تروما)

*دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد

کارآموزی بیهوده

کد درس	۲۰۵			
نام درس	کارآموزی بیهوده	نوع چرخش آموزشی	الزامي	۲ هفته الزامي
مرحله ارائه	کارآموزی	مدت چرخش آموزشی	(می تواند در کارآموزی ۱ یا ۲ ارائه شود)	در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:
پیش نیاز	دورس مقدمات بالینی	تعداد واحد	۱/۵	هدف های کلی
هدف های کلی	<p>۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضاي تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.</p> <p>۲- به مشکلات خاص بیماران در محیط های اتاق عمل، ریکاوری، و بخش های مراقبت های ویژه توجه کند. به خصوص در مورد کنترل درد در حد مورد انتظار از پزشک عمومی مهارت پیدا کند.</p> <p>۴- پروسیجر های تعیین شده (فهرست پیوست) را با رعایت اصول اینمی بیمار و تحت نظر انتظامی مهارت پیوست (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.</p>			
شرح درس	<p>در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، اتاق عمل و ریکاوری، درمانگاه های آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسه های آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.</p>			
فعالیت های آموزشی	<p>فعالیت های یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجر های عملی تحت نظر انتظامی استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، راشامل شود.</p> <p>زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از اتاق عمل، اورژانس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.</p>			
ضروری	<p>* با توجه به شرایط مقنوات آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرایگران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارت های فوق، روش های تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود.</p> <p>** میزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرينهای بالینی وی را تحت الشعاع قرار ندهد و مختلط نکند.</p> <p>*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.</p> <p>**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، قلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات اینمی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروسیجر های ضروری مندرج در سند توافقنامه های مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مستول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.</p>			

پیوست درس کارآموزی و کارورزی بیهوشی

محتوای آموزشی ضروری در چرخش بالینی بیهوشی

حیطه دانش:

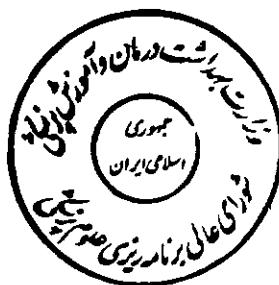
- مقدمه ای بر بیهوشی شامل بیهوشی رژیونال و جنرال و شاخه های بیهوشی مثل طب تسکینی و درد
- آناتومی راه هوایی
- بازنگهداری راه هوایی
- فارماکولوژی مخدراها و سداتیوها
- نحوه کنترل درد بعد از عمل (جاد) و دردهای مزمن
- با اصول تهییه مکانیکی
- اصول DNR(Do Not Resuscitate), ACLS, BLS, CPR
- آشنایی با مفاهیم اولیه و پیامدهای ترانسفورن و ماسیوتранسفوزیون

حیطه مهارت عملی (پروتکلها):

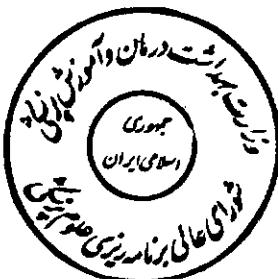
- مهارت بکارگیری و تیلاسیون با بگ و ماسک
- . انتخاب و نحوه بکارگیری Airway دهانی و نازال
- . انجام لارنگوسکپی در بیماران بیهوش کلاس ۱ و ۲
- . انجام لوله گذاری تراشه از راه دهانی
- . انجام کانولاسیونهای مناسب و ریدی از اندامها
- . مشارکت فعال در انجام احیاء قلبی ریوی
- . استفاده از وسایل مونیتورینگ همودینامیک
- . استفاده مقدماتی از ونتیلاتور (ترجیحی)

* در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات اینمی بیماران را یادگیرند و عملاً تمرین کنند.

* دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست فوق را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

کد درس	۲۰۸
نام درس	بیماریهای زنان و مامایی
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز:	
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۸ ساعت
هدف های کلی	<p>در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):</p> <p>الف) در مواجهه با هر یک از علامت و شکایات شایع و مهم:</p> <ul style="list-style-type: none"> ۱- تعریف آن را بیان کند. ۲- معایینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد. ۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و کامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. <p>ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:</p> <ul style="list-style-type: none"> ۱- تعریف، اتیولوژی، و ایدمیولوژی بیماری را شرح دهد. ۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد. ۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد. <p>۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و گایدلينهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.</p> <p>۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، داش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.</p> <p>ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.</p>
شرح درس	<p>در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص نسبت باید.</p>
فعالیت های آموزشی	<p>فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.</p> <p>زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Clinical Study Guide همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیبرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.</p>
توضیحات ضروری	<p>* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توامندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیبرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراگیران قرار گیرد.</p> <p>** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که تمرينهای بالینی دانشجو را مختل کند.</p> <p>*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.</p>

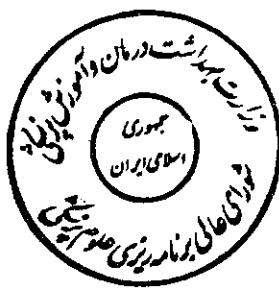

پیوست درسی نظری نیمادینهای زنان و مامایی

(الف) مامایی:

۱. مقدمات کلی و تعاریف در مامایی و زنان، برقراری ارتباط و ملاحظات اخلاقی- منهنجی در معاینات زنان و مامایی
۲. مروری بر تشريح و فیزیولوژی کاربردی دستگاه تناسلی
۳. فیزیولوژی جفت
۴. علام و روشاهی مختلف تشخیص بارداری
۵. معاینات دوره بارداری و گرفتن شرح حال
۶. فیزیولوژی بارداری
۷. ساختمان لگن و انواع غیر طبیعی آن
۸. مراقبتهای دوران بارداری (مشتمل بر برنامه های کشوری مراقبت قبل از تولد)
۹. شکایات شایع دوران بارداری
۱۰. فیزیولوژی زایمان، سیر زایمان و مراقبتهای حین زایمان
۱۱. مراقبتهای بعد از زایمان (مشتمل بر برنامه کشوری مراقبتهای بعد از تولد)
۱۲. زایمان در نمایشها غیر معمول
  ۱۳. تحريك زایمانی
  ۱۴. دیستوژی زایمانی
  ۱۵. زجر جنین و مراقبت های مرتبط
  ۱۶. زایمان زودرس، حاملگی بعد از ترم
  ۱۷. تاخیر رشد داخل رحمی
  ۱۸. چندقولی
  ۱۹. خونریزیهای سه ماهه سوم
  ۲۰. انواع جفت و ناهنجاریهای جفت و بند ناف
  ۲۱. عوارض بعد از زایمان (عفونت، خونریزی، تروکوبوفلیت، مشکلات پستان)
  ۲۲. عدم تجاس گروههای خونی
  ۲۳. بیماریهای تروفوبلاستیک
  ۲۴. زایمان فیزیولوژیک، کاربرد وسایل کمکی در زایمان (واکیوم، فورسپس)
  ۲۵. سزارین و انواع آن
  ۲۶. هیدرآمنیوس، اولیگوآمنیوس
  ۲۷. بیماریهای هیپرتانسیو در حاملگی
  ۲۸. پارگی زودرس کیسه آب
  ۲۹. بیماریهای قلبی و سیستم ادرری در حاملگی
  ۳۰. دیابت و بارداری
  ۳۱. سقط جنین
  ۳۲. بارداری خارج رحمی
  ۳۳. احیای نوزاد
- (ب) زنان

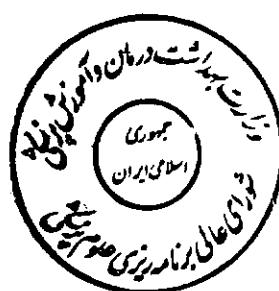
۱. معاینات بالینی و پاراکلینیک در بیماریهای زنان
۲. بلوغ و یاشگی
۳. دیسمبوره
۴. بیماریهای ولو و واژن
۵. واژینیتها و سرویسیتها
۶. بیماریهای خوش خیم سرویکس و رحم
۷. بیماریهای بدخیم سرویکس
۸. بیماریهای بدخیم جسم رحم و لوله ها

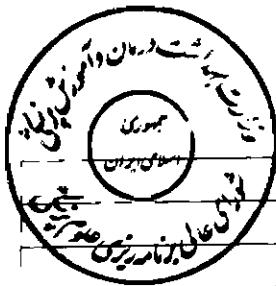

پیوست دارسی نظری بیماریهای زنان و ناهمانی

۹. تومورهای خوش خیم تخدمان
۱۰. تومورهای بد خیم تخدمان
۱۱. خونریزیهای غیر طبیعی زنانه
۱۲. عفونتهای لگن
۱۳. آمنوره
۱۴. نازایی
۱۵. اندومتریوز
۱۶. ناهنجاریهای مادرزادی دستگا تناسلی
۱۷. روشهای جلوگیری از بارداری

*دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم در این درس را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

**دروس آموزش بالینی پزشکی اجتماعی و خانواده
کارآموزی پزشکی اجتماعی و خانواده
کارورزی پزشکی اجتماعی و خانواده**

کد درس ۲۰۹

نام درس کارآموزی پزشکی اجتماعی و خانواده	مرحله ارائه کارآموزی (۱ یا ۲)
پیش نیاز	

نوع چرخش آموزشی ازامي

مدت چرخش آموزشی یک ماه (۴ هفته)

تعداد واحد ۲ واحد

هدف های کلی در پایان این چرخش آموزشی در راستای تحقق توانمندیهای مورد انتظار از دانش آموختگان پزشکی عمومی کارآموز باشد.

باشد: با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.

با شناخت ساختار، عملکرد و ارتباط اجزای نظام سلامت و مراقبتهاي اوليه سلامت قادر به انجام موارد زير باشند:

۱. ساختار سطوح مختلف نظام مراقبت سلامت را بررسی و با استانداردها مقایسه و گزارش کند.
۲. فعالیت های ارائه خدمات سلامت باروری، کوبکان، مادران، نوجوانان، جوانان، میانسالان و سنتمندان در سطح اول ارائه خدمات را بر اساس دستورالعمل های کشوری و تحت نظارت آموزش دهنگان ذی صلاح انجام دهد.
۳. فعالیت های آموزش سلامت فرد، خانواده و جامعه در سطح اول ارائه خدمات را بر اساس دستورالعمل کشوری و تحت نظارت آموزش دهنگان ذی صلاح انجام دهد.
۴. فعالیت های بهداشت محیط و حرفه ای در سطح اول ارائه خدمات را بر اساس دستورالعمل کشوری و تحت نظارت آموزش دهنگان ذی صلاح انجام دهد.
۵. فعالیت های بهداشت دهان و دندان در سطح اول ارائه خدمات را بر اساس دستورالعمل کشوری و تحت نظارت آموزش دهنگان ذی صلاح انجام دهد.
۶. فعالیت های بهداشت مدارس در سطح اول ارائه خدمات را بر اساس دستورالعمل کشوری و تحت نظارت آموزش دهنگان ذی صلاح انجام دهد.
۷. فعالیت های مربوط به این سازی در سطح اول ارائه خدمات را بر اساس دستورالعمل کشوری و تحت نظرت آموزش دهنگان ذی صلاح انجام دهد.
۸. فعالیت های مربوط به پیشگیری و غربالگری بیماری های غیر واکیر در سطح اول ارائه خدمات را بر اساس دستورالعمل کشوری و تحت نظارت آموزش دهنگان ذی صلاح انجام دهد.
۹. نظام اطلاعات سلامت الکترونیکی را بشناسد و ترتیب آنرا تحلیل نماید.
۱۰. روش ها و شیوه های ارتباط با جامعه هدف و مشارکت اجتماعی را در سطح اول ارائه خدمات به کار بینند.

شرح درس در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در خانه های بهداشت و پایگاههای سلامت و انعام تکائیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز در قاب کارگاههای توجیهی توسط گروه پزشکی اجتماعی برگزار شود. *

فعالیت های آموزشی فعالیت های یادگیری این بخش باید ترکیب متواری از آموزش در عرصه، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه گزارش فعالیت، انجام مهارت های عملی مرتبط با اهداف فوق الذکر تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، راشامز شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از خانه های بهداشت و پایگاههای سلامت در ا Rahنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide توسط هر دانشکده و هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی تعیین می شود.

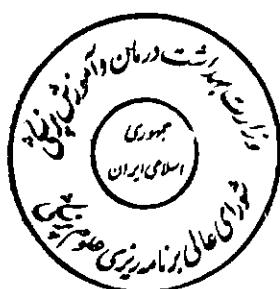
توضیحات ضروری * با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه دانشگاهی شورای آموزش پزشکی عمومی و زارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار اسی دارد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارت های فوق، روشهای مراقبت و مشاوره و آموزش کارآموز باید اشناخت کافی و مهارت در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود.

* میزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور دانشجو در عرصه و کسب مهارت های عملی وی را تحت اشعاع قرار دهد و مختلط کند.

** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، ا

اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

**** نظارت می‌تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروتکل‌های ضروری مندرج در سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

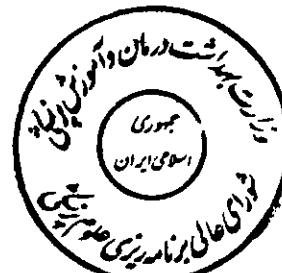
دروس آموزش باليني روانپردازشکي:

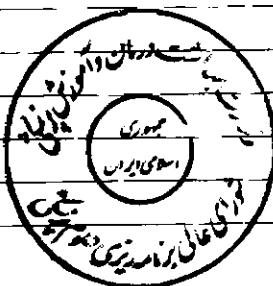
كارآموزي روانپردازشکي

كارورزى روانپردازشکي

درس نظری بيماريهاي روانپردازشکي

کد درس	درس	مرحله ارائه	پيش نياز	هدف هاي کلي
۲۱۱	کارآموزي روانپردازشکي	کارآموزي - ترجি�حا کارآموزي ۲	۲ واحد	در پيان اين چرخش آموزشي کارآموز باید بتواند:
		یک ماه (۴ هفته)		۱- با مراجعان، بيماران، كاركنان و ساير اعضائي تيم سلامت به نحو شايسته ارتباط برقرار كند و ويژگي هاي رقتار حرفه اي مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.
				۲- از بيمار مبتلا به عالم و شکافيات شایع و مهم مرتبط با اين بخش (فهرست پيوست) شرح حال بگيرد، معابينات فيزيکي لازم را انجام دهد، تشخيص هاي افتراقی مهم را مطرح كند و تشخيص و نحوه مدیريت مشكل بيمار را پيشنهاد دهد.
				۳- مشكلات بيماران مبتلا به بيماريهاي شایع و مهم مرتبط با اين بخش (فهرست پيوست) را شناسايي كند، براساس شواهد علمي و كايالينهاي بومي، در مورد اقدامات پيشگيري، درمان، پيگيري، ارجاع و توانبخشي همراه با آموزش بيمار در حد مورد انتظار از پزشك عمومي استدلال و پيشنهاد نماید و در مدیريت مشكل بيمار بر اساس استانداردهاي بخش زير نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت كند.
	شرح درس			در اين چرخش آموزشي کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست باید. برای تامین دانش نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.
	فعالیت های آموزشی			فعالیتهای يادگیری اين بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بيمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موادر بيماري، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظر استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، راشامل شود.
	توضیحات ضروری			زمان بندی و ترکیب اين فعالیتها و عرصه هاي مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بيمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، اورژانس، مرکز يادگيری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای يادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشكی عمومی توسط هر دانشکده پزشكی تعیین می شود.
				* با توجه به شرایط مقنوات آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای يادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشكی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشكی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشكی توسط دانشکده پزشكی تدوین و در اختیار فراغیدن قرار گیرد. در هر راهنمای يادگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخيصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود.
				** ميزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بيمار و تعریفهای بالینی وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختلط کند.
				*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشكی است.
				**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (كارورزان، دستياران، فلوها، استادان) و يا ساير اعضائي ذيصلاح تيم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ايمني و حقوق بيماران، امكان تحقق اهداف يادگيری کارآموزان نيز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر يا مداخله بر عهده دانشکده پزشكی است.

کد درس ۲۱۲

نام درس بیماریهای روانپزشکی

مرحله ارائه کارآموزی

پیش نیاز:

نوع درس نظری

مدت آموزش ۲۶ ساعت

هدف های در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):

الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:

۱- تعریف آن را بیان کند.

۲- شرح حال و معایینات لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.

۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.

ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:

۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد.

۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.

۳- روشاهای تشخیص بیماری را شرح دهد.

۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و کایدلاینهای بومی در حد مورد انتظار از پژوهش عمومی توضیح دهد.

۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، داشت آموخته شده را برای استدلال بانیی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.

ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.

شرح بسته در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و آموزشی: انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.

فعالیت های فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و آموزشی: انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.

زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab و عرصه های بانیی، در راهنمای یادگیری Study Guide ماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیبرخانه شورای آموزش پژوهشی عمومی توسط هر دانشکده پژوهشی تعیین می شود.

توضیحات * با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پژوهشی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی ای انتشار در اختیار فراغیران قرار گیرد.

** میزان و زمان ارائه کلاسها نظری نباید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختل کند.

*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پژوهشی است.

رنوس مطابق درس نظری بیماریهای روانپرشنگی

۱. اختلالات اضطرابی اختلال اضطرابی منتشر، اختلال هراس، اختلال استرس پس از سانحه، اختلال اضطراب ناشی از سوء مصرف مواد، اختلال اضطرابی ناشی از بیماریهای جسمی

۲. اختلالات خلقی (افسردگی عده، افسرده خوبی، دوقطبی، سوگ و فدان، اختلال تطبیق، اختلال پیش از قاعده‌گی، اختلال افسرده و سایکوز بعد از زایمان، اختلال خلقی ناشی از مصرف مواد، اختلال خلقی ناشی از بیماریهای جسمی)

۳. اختلالات سایکوتیک (اسکیزوفرنی، سایر اختلالات سایکوتیک، اختلال هذیانی، Brief Psychotic Disorder، اختلالات سایکوتیک ناشی از مصرف مواد، اختلالات سایکوتیک ناشی از بیماریهای جسمی نظریتومورها و بیماریهای متابولیک)

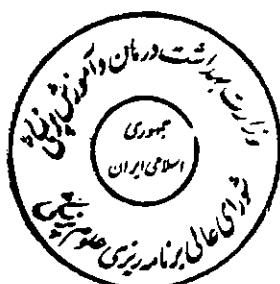
۴. سوء مصرف مواد (شناخت مواد شایع، علائم سوء مصرف، اعتیاد و علائم ترک)

۵. اختلالات جنسی (چرخه طبیعی، اختلالات عملکردی)

۶. اختلالات خواب

۷. اختلالات جسمی در بیماریهای روانی
۸. مسائل روانپزشکی در بیماریهای جسمی و اختلالات روان تنی
۹. اختلالات سوماتوفرم(اختلال جسمی سازی، اختلال تبدیلی، اختلال بدشکلی بدن، اختلال خودبیمارانگاری)
۱۰. اختلالات روانی
۱۱. اختلالات شناختی (دمانس، دلیریوم)
۱۲. اختلالات روانپزشکی سالمندان
۱۳. اورژانس‌های روانپزشکی(خودکشی، دیگرکشی، ارزیابی عوامل خطر)
۱۴. اختلالات شایع روانپزشکی در کودک و نوجوان (اختلال بیش فعالی، کم توجهی، اختلال سلوک و رفتار ایدزایی، اختلال تیک، افسردگی، اضطراب، بی اختیاری ادرار و مدفع، عقب ماندگی ذهنی)
۱۵. درمانهای دارویی و غیر دارویی در روانپزشکی

۶۶ دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می‌تواند فهرست سرفصلهای این درس را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویت‌ها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده‌های پزشکی تغییر دهد.

دروس آموزش بالینی طب اورژانس
کارآموزی طب اورژانس
کارورزی طب اورژانس

کد درس ۲۱۴

نام درس کارآموزی طب اورژانس	لزامی	نوع چرخش آموزشی
مرحله ارائه کارآموزی: بهتر است در کارآموزی ۲ ارائه شود.	۲ هفته	مدت چرخش آموزشی
درویس مقدمات بالینی	۱/۵ واحد	تعداد واحد

هدف های کلی در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:

۱. با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.
۲. از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع در این بخش (فهرست پیوست) زیر شرح حال بگیرد، معاینهای فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را بر اساس پروتوكلهای طب اورژانس پیشنهاد دهد.
۳. پرسنل پرسنل ضروری (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظرات مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.

شرح درس

در این چرخش آموزشی کارآموز باید همراه با تیم پزشکی (استاد، دستیار و کارورز بخش) بر بالین بیمار حاضر شده و از طریق انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود. جلسات آموزشی می توانند همچنین شامل شرکت در گزارش صبحگاهی، کارگاههای آموزش عملی مهارتها (جمله کارگاه احیا باشد).

فعالیت های آموزشی فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پرسنل ضروری و ترکیب این فعالیتها و عرصه های موردنیاز برای هر فعالیت (اورژانس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.

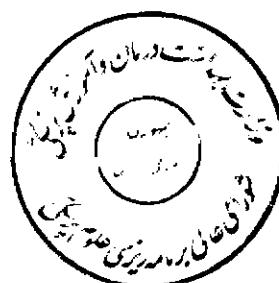
توضیحات

ضروری * با توجه به شرایط متقاضات آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های موردن انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآنگران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارت های فوق، روشهای تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بايستی مشخص شود.

** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرينهای بالینی وی را تحت انشعاع قرار دهد و مختل کند.

*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجراء شود. تبیین برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پرسنل ضروری مندرج در سند توافقنامه های موردن انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مستلزم نظارت مناسب برای هر پرسنل یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

پیوست نوزین کارآموزی طب اورژانس
علائم و نشانهای شایع در این بخش

۱. ایست قلبی تنفسی،
۲. مولتیپل ترومما،
۳. درد قفسه سینه،
۴. درد شکم،
۵. تنگی نفس،
۶. ضعف و بی حالی،
۷. کاهش سطح هوشیاری
۸. علام شایع نرولوژیک: سردرد، سرگیجه و تشنج

پروسیجرهای ضروری در این بخش:

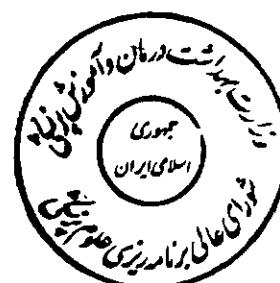
۱. انجام و تمرین تربیاژ استاندارد بیمار در شرایط عادی بر اساس پروتکل (شامل دسته بندی / طبقه بندی و تعیین میزان نیاز بیمار) مانورهای پایه اداره راه هوایی و به کارگیری تجهیزات کمکی راه هوایی مانند Oral Airway
۲. احیای قلبی ریوی پایه (BLS) شامل ماساژ قلبی، تنفس دهان به دهان، تنفس با ماسک، مانور هیملیخ و AED
۳. نوار قلب و مانیتوریگ قلبی تنفسی
۴. رگ گیری
۵. آشنایی با وسایل لازم جهت سونداژ مثانه و لوله نازوگاستریک
۶. تزریقات زیرجلدی و عضلانی و وریدی
۷. مراقبت از زخم (شست و شو، پانسمان، انواع زخم و وسایل مورد نیاز جهت ترمیم)
۸. مراقبت اولیه بیمار ترومایی (Primary Trauma Care)

*دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علام و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

آموزش بالیني راديوالوژي

کد درس	درس	مرحله ارائه	پيش نياز	
نوع چرخش آموزشي	كارآموزي راديوالوژي	كارآموزي	هدف هاي کلي	
تعداد واحد	مدت چرخش آموزشي	ازامي	در پيان آين چرخش آموزشي کارآموز باید بتواند:	
۲۱۶	در مراجعان، بيماران، كارکنان و ساير اعضای تيم سلامت به نحو شايسته ارتباط برقرار کند و ويژگي هاي رفتار حرفه اي مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.	۱ ماه(۴ هفت)	۱- با مراجعان، بيماران، كارکنان و ساير اعضای تيم سلامت به نحو شايسته ارتباط برقرار کند و ويژگي هاي رفتار حرفه اي مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.	
	در خصوص تصويربرداري هاي راديوالوژيک مهم اندامها و ستكاگاههای مختلف بدن (فهرست پيوست) دانش کافی بديست آورد.	۳ واحد	۲- در خصوص تصويربرداري هاي راديوالوژيک مهم اندامها و ستكاگاههای مختلف بدن (فهرست پيوست) دانش کافی بديست آورد.	
	در اين چرخش آموزشي کارآموز باید با اصول، تکنيکها و کاربردهای راديوالوژي؛ آناتومی نرمال در تصويربرداري قسمه هزينه ايجاد شده، ميزان پرتوادي به بيمار و حيطه مرتبط با فعالیت پزشك عمومی انتخاب بهينه و درخواست نماید.	۵	۳- تصويربرداري و علم راديوالوژي را به عنوان روش علمي برای تشخيص و درمان بيمار (به ويژه همراه با مشاوره هاي قبل و بعد آن) و نه صرفاً به عنوان يك ابزار مهارتی حرفه اي به کار بگيرد.	
	کند بطوری که مانع از اقدامات اضافی تشخيصی-درمانی گردد.	۶	۴- نکات مهم گزارشات تصويربرداري (متخصصين و بخش راديوالوژي) را با يافته هاي موجود در کليشه ها تطبيق دهد.	
	يافته هاي مهم موجود در کليشه ها و نکات مرتبط در گزارش راديوالوژي را با يافته هاي باليني بيمار اطباق دهد و در	۷	۵- موارد نرمال و گوناگونی هاي (Variations) طبعي را در گرافي هاي مهم شایع (فهرست پيوست) تجسم و شناسایي	
	مراحل مدیریت مشکل بيمار بر اساس استانداردهای بخش زير نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.	۸	۶- يافته هاي مهم تصويربرداري در موارد اورژانس شایع را بهنگام تشخيص دهد.	
	پروسigerهای ساده راديوالوژيک را بشناسد	۹	۷- نکات مهم گزارشات تصويربرداري (متخصصين و بخش راديوالوژي) را با يافته هاي موجود در کليشه ها تطبيق دهد.	
	در اين چرخش آموزشي کارآموز باید با اصول، تکنيکها و کاربردهای راديوالوژي؛ آناتومی نرمال در تصويربرداري قسمه صدری، شکم، دستگاه گوارش و سیستم ادراری، سیستم اعصاب مرکзи، ستون فقرات و سیستم اسکلتال؛ استفاده از مدلاتي هاي تصويربرداري مختلف موجود برای هر يك از قسمت هاي ذكر شده در مورد ضایعات، اختلالات و آسيب ها شایع و اورژانسي در راديوالوژي دانش کافي كسب کند تا بتواند يافته هاي مهم موجود در کليشه ها و نکات مرتبط در گزارش راديوالوژي را با يافته هاي باليني بيمار اطباق دهد. برای تامين دانش نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.	شرح درس	فعالیت هاي آموزشی	
	فعالیتهاي يادگيری اين بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر باليني بيمار، آماده سازی بيمار قبل از تصويربرداري، جلسات کليشه خوانی و شرکت در جلسات آموزشی گروه را شامل شود.	زمان بندی و ترکیب اين فعالیتها و عرصه هاي مورد نیاز برای هر فعالیت در راهنمای يادگيری باليني هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشكی عمومی توسط هر دانشکده پزشكی تعیین می شود.	* با توجه به شرایط مقاولات آموزش باليني در دانشکده هاي مختلف، لازم است راهنمای يادگيری باليني مطابق سند توافقنامه هاي مورد انتظار دانش آموختگان دوره دكتري پزشكی عمومي و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشكی عمومي وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشكی توسط دانشکده پزشكی تدوين و در اختیار فراغکران قرار گيرد.	توضیحات ضروری
	** ميزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بيمار و تمرينهای باليني وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختلف کند.	** ميزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بيمار و تمرينهای باليني وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختلف کند.	*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمي مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشكی است.	

پیوست درس کارآموزی رادیولوژی**تصويربرداری های رادیولوژیک مهم اندامها و دستگاههای مختلف بدن**

- ۱- تصویربرداری دستگاه گوارش hollow viscus (شامل: نمای طبیعی بررسی با باریم، سی تی اسکن طبیعی، معرفی CT Colonography، سونوگرافی، ضایعات شایع و نحوه approach به هر بیماری)
- ۲- تصویربرداری استخوان، مفاصل و نسج نرم (بیماری های شایع و نحوه approach به هر بیماری)
- ۳- تصویربرداری استخوان، مفاصل و نسج نرم (کلیشه ساده، سی تی اسکن، MRI)
- ۴- تصویربرداری بیماری های شایع سر و گردن و نحوه approach به هر بیماری
- ۵- تصویربرداری سیستم ادراری اسونوگرافی نرمال IVP نرمان، سی تی اسکن نرمال، بیماری های شایع و (approach) view های مخصوص، سیستم BIRADS و نحوه approach به هر BIRADS
- ۶- تصویربرداری پستان (شامل: دستگاه، ماموگرافی نرمال، نتیجه های مخصوص، سیستم MRI، نقش سونوگرافی در MRI)
- ۷- تصویربرداری زنان و مامایی (شامل: سونوگرافی، CT و MRI نرمان، هیسترو سالپتکوگرافی نرمال، ضایعات شایع و نحوه approach به هر بیماری، اندیکاسیون های درخواست سونوگرافی ترانس واژین)
- ۸- تصویربرداری مدیاستن و قلب و عروق (شامل CXR، سی تی اسکن، MRI نرمال، بیماری ها و نحوه approach به هر بیماری)
- ۹- تصویربرداری کودکان
- * در پنج این چرخش لازم است تصویربرداری های تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بانیین پزشک عمومی، و نحوه درخونست و تفسیر نتایج آن ها در اختلالات و بیماری های مهم و شایع آورده شود.
- ** در پنج دوره لازم است دانشجویان نحوه معراجات اینمی بیماران را یادگیرند و عمل تمرین کنند.
- مدالیته ها و انواع تصویربرداری های مهم رادیولوژیک**

حداقل های یادگیری در هر یک از مدالیته های رادیولوژی به شرح زیر هستند:

✓ رادیوگرافی ساده - مواردی که باید دیده شود:

- PA : Chest x-ray
- erect ,supine : Abdominal x-ray
- occipitomental ,lateral .AP :Skull x-ray
- AP :Spine x-ray
- Extremities : اندام های فوقانی و تحتانی

✓ فلوروسکوپی: مطالعات با ماده حاجب - مواردی که باید دیده شود:

- دستگاه گوارش:

- Barium Swallow ۱
- Barium follow Through ۲
- Barium enema ۳
- دستگاه ادراری - تناسلی:

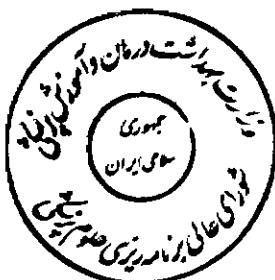
✓ سونوگرافی - مواردی که باید دیده شود:

- کبد و مجرای صفراوی
- پانکراس
- طحال
- کلیه و مثانه
- رحم و تخمدان ها

✓ سی تی اسکن - مواردی که باید دیده شوند:

- قفسه صدری: حداقل ۲ سی تی اسکن توراکس با اندیکاسیون و دارای پروتکل متفاوت
- شکم و لگن: حداقل ۳ سی تی اسکن شکم و لگن با اندیکاسیون و دارای پروتکل متفاوت
- مغز: حداقل ۳ سی تی اسکن مغز با تشخیص های متفاوت
- سی تی آنژیوگرافی: نئدام، مزانتر، قلب

* در اغاز هر مبحث اصنی چرخش لازم است مروری بر آنatomی بخش مربوطه با تأکید بر کاربرد بالینی در حیطه وظایف پزشک عمومی انجام

پیوست دوین کارآموزی و رادیولوژی

گیرد.

** نحوه نوشتن درخواست رادیولوژیک در موارد شایع دارای کاربرد در فعالیت بالینی پزشک عمومی آموزش داده شود.

رُؤس مطالب نظری این بخش

- ۱ معرفی انواع روش‌های رادیولوژی و تکنیک‌های رادیوگرافی
  - ۲ رادیوبیولوژی و حفاظت در برابر اشعه
  - ۳ آشنایی با انواع مواد حاجب استفاده شده در رادیولوژی
  - ۴ نشانه شناسی رادیولوژیک و اندیکاسیون‌های کاربرد انواع روش‌های رادیولوژیک در بیماری‌های استخوانی و تراومای استخوان
  - ۵ گرافی طبیعی قفسه صدری (پوزیشن‌ها، اندیکاسیون عکس ساده، سی‌تی اسکن و سایر روش‌های تصویر برداری قفسه صدری)
  - ۶ نشانه شناسی رادیولوژیک و معرفی اجمالی بیماری‌های قفسه صدری (مدیاستن، پلور، بیماری‌های پارانشیمال، بیماری‌های عفونی، تومورال پولمونر)
  - ۷ رادیولوژی ساده شکم و اندیکاسیون روش‌های تصویر برداری مختلف در بررسی دستگاه گوارش
  - ۸ معرفی اجمالی بیماری‌های دستگاه گوارش و شکم حاد
  - ۹ معرفی اجمالی بیماری‌های دستگاه ادراری تناسلی و اندیکاسیون روش‌های تصویر برداری مختلف در بررسی دستگاه
  - ۱۰ تصویر برداری اطفال
  - ۱۱ آشنایی با اقدامات آماده‌سازی برای انجام مطالعات تصویر برداری مختلف مطالعات با استفاده از مواد حاجب خوراکی و تزریقی، سونوگرافی، CT اسکن و MRI و Nuclear medicine
  - ۱۲ آشنایی با عوارض احتمالی اقدامات مختلف تصویر برداری
  - ۱۳ آشنایی با انواع مواد حاجب و داروهای رایج استفاده شده در تصویر برداری؛ اندیکاسیون‌ها و ممنوعیت‌ها و عوارض مواد حاجب
  - ۱۴ آشنایی با مزايا و محدودیت‌های رادیولوژی در تشخیص و درمان بیماری‌ها
  - ۱۵ آشنایی با آثار سوء پرتوهای یونیزان روی انسان (از جمله بارداری) و روش‌های حفاظت در مقابل پرتوها
- ^۵ دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می‌تواند فهرست موضوعات، و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده‌های پزشکی تغییر دهد.

دروس آموزش باليني بيماريهاي عفونى
كارآموزى بيماريهاي عفونى
كارورزى بيماريهاي عفونى
بيماريهاي عفونى (درس نظرى)

کد درس ۲۱۷

نام درس کارآموزى بيماريهاي عفونى	کارآموزى بيماريهاي عفونى
مرحله ارائه ۲ کارآموزى	کارآموزى ۴ هفت
پيش فنياز دروس مقدمات باليني	تعداد واحد ۳ واحد
هدف هاي کلي در پياناين اين چرخش آموزشى کارآموز باید بتواند:	

۱- با مراجعان، بيماران، کارکنان و سایر اعضای تيم سلامت به نحو شايسته ارتباط برقرار کند و ويژگی هاي رفتار حرفه اي مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.

۲- از بيمار مبتلا به علائم و شكایات شایع و مهم مرتبط با اين بخش (افهرست پيوست) شرح حال بگيرد، معابدات فيزيکي لازم را انجام دهد، تشخيص هاي افتراقی مهم را مطرح کند و تشخيص و نحوه مدیريت مشکل بيمار را پيشنهاد دهد.

۳- مشکلات بيماران مبتلا به بيماريهاي شایع و مهم مرتبط با اين بخش (افهرست پيوست) را شناسايي کند، براساس شواهد علمي و گايدلاینهاي بومي در مورد اقدامات پيشگيري، درمان، پيکيري، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بيمار در حد مورد انتظار از پزشك عمومي استدلال و پيشنهاد نماید و در مدیريت مشکل بيمار بر اساس استانداردهاي بخش زير نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.

۴- پروسيجرهاي ضروري مرتبط با اين بخش (افهرست پيوست) را با رعایت اصول ايمني بيمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.

در اين چرخش آموزشى کارآموز باید از طريقي حضور در راندهای باليني، درمانگاههاي آموزشى و انجام تکاليف فردی و گروهي به اهداف مشخص شده دست يابد. برای تامين دانش نظرى کلاسهای آموزش نظرى مورد نياز برگزار شود.

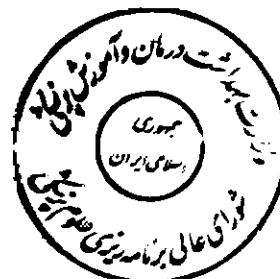
فعالیت هاي فعالیتهاي يادگيری اين بخش باید ترکيب متوازنی از آموزش بر بالين بيمار، مطالعه فردی و بحث گروهي. ارائه موارد بيماري، انجام پروسیجرهاي عملی تحت نظارت استاد، شركت در جلسات آموزشى گروه، را شامل شود. زمان بندی و ترکيب اين فعالیتها و عرصه هاي مورد نياز برائي هر فعالیت (اعم از بيمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز يادگيری مهارتهای باليني Lab Skill Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشكى عمومي توسط هر دانشکده پرشكى تعیین می شود.

* با توجه به شرایط متفاوت آموزش باليني در دانشکده هاي مختلف، لازم است راهنمای يادگيری باليني مطابق سند توافقنامه هاي مورد انتظار دانش آموختگان دوره دكتراي پزشكى عمومي و با درنظر گرفتن استانداردهاي اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشكى عمومي وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشكى توسط دانشکده پزشكى تدوين و در اختیار فرادران قرار گيرد. در هر راهنمای يادگيری باليني علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخيصی و پارکلینيك اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را كسب نماید بایستی مشخص شود.

** ميزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بيمار و تريننهای باليني وی را تحت اشعاع قرار دهد و مختصر کند.

*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمي مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشكى است.

**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (كارورزان، دستياران، فلوها، استادان) و يا سایر اعضای نि�صلح تيم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات ايمنی و حقوق بيماران، امكان تحقق اهداف يادگيری کارآموزان نيز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشكى است.

کد درس ۲۱۹

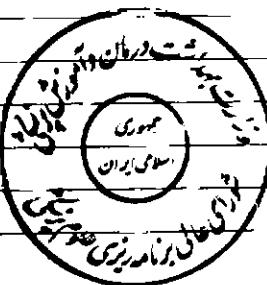
نام درس بیماریهای عفونی

مرحله ارائه کارآموزی

پیش نیاز:

نوع درس نظری

مدت آموزش ۳۴ ساعت

هدف های در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):
کلی الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:

۱- تعریف آن را بیان کند.

۲- معایینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.

۳- تشخیص‌های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.

ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:

۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد.

۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.

۳- روش‌های تشخیص بیماری را شرح دهد.

۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و گایدلاین‌های بومی در حد مورد انتظار از پژوهش عمومی توضیح دهد.

۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، داش آموخته شده را برای استدلال بانی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.

ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.

شرح بسته در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab کارگاه آموزشی، و آموزشی: انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.

فعالیت های فعالیت‌های فعالیت‌های یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و آموزشی: انجام سیزیر تکالیف یادگیری را شامل شود.

زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab) و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دییرخانه شورای آموزش پژوهشی عمومی توسط هر دانشکده پژوهشی تعیین می شود.

توضیحات ضروری* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پژوهشی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دییرخانه شورای آموزش پژوهشی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پژوهشی توسط دانشکده پژوهشی تدوین و در اختیار فراکیران قرار گیرد.

** میزان و زمان ظرفیت کلاسها نظری نباید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختل کند.
*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پژوهشی است.

رئوس مطالب درس نظری بیماریهای عفونی

۱- علائم و شکایات شایع در بیماریهای عفونی

۲- بیماریهای شایع باکتریال:

عفونت های استرپتوكوکی (فارنژیت استرپتوكوکی - تپ روماتیسمی) عفونت های استافیلوکوکی (آبسه ها - پنومونی ها - فولیکولیت ها و گل مژه) منزیت ها - اوتیت - سینوزیت - سر - بروسلوز - تیفویید - شبکلوز - وبا - سلولیت - اورکیت عفونت های امراری - پنومونی سپسیس و سندروم شوک سپتیک - مسمومیت های حاد غذایی - بیماری های مقرراتی -

۳- بیماری های ویروسی شایع:

سرماخوردگی - آنفلوآنزا - آبله مرغاز و زوتا - هرپس آچ آی وی ایدز - هپاتیت ها -

۴- بیماری های انگلی شایع:

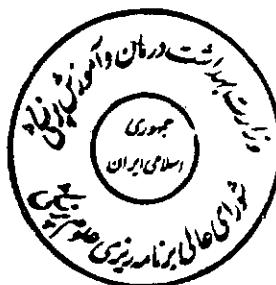
مالاریا - کیست هیداتیک - بیماری های انگلی روده - گال - پدیکولوزیس

۵- کنترل عفونت در مرکز بهداشتی درمانی و بیمارستانها

۶- تجویز منطقی آنتی بیوتیکها

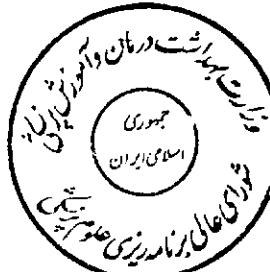
* در ارائه درس بیماریهای عفونی لازم است پروتوكلهای کشوری و اپیدمیولوژی بیماریهای عفونی در ایران و منطقه مورد توجه ویژه قرار گیرد.

* دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می‌تواند فهرست علامت و نشانه‌های شایع و بیماری‌های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویت‌ها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده‌های پزشکی تغییر دهد.

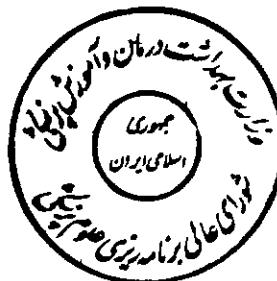

دروس آموزش بالینی بیماریهای اعصاب (نورولوژی):
 کارآموزی بیماریهای اعصاب
 کارورزی بیماریهای اعصاب
 بیماریهای اعصاب (درس نظری)

کد درس	نام درس	هدف های کلی	شرح درس	فعالیت های آموزشی	توضیحات ضروری
۲۲۰	کارآموزی بیماریهای اعصاب	در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:	در این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:		
	کارآموزی (ترجیحا کارآموزی ۲)	۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.	۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.		
	کارآموزی داخلي (۲ ماه)، کارآموزی کودکان (۲ ماه) کارآموزی جراحی عمومي	۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.	۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.		
		۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایدلاینهاي بومي، در مورد اقدامات پيشگيري، درمان، پيگيري، ارجاع و توانبخشي همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پژشك عمومي استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زير نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.	۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایدلاینهاي بومي، در مورد اقدامات پيشگيري، درمان، پيگيري، ارجاع و توانبخشي همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پژشك عمومي استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زير نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.		
		۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمني بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.	۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمني بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.		
		در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.		
		فعالیتهای يادگیری اين بخش باید ترکيب متوازنی از آموزش بر بالين بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزش گروه، راشامل شود.	فعالیتهای يادگیری اين بخش باید ترکيب متوازنی از آموزش بر بالين بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزش گروه، راشامل شود.		
		زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز يادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای يادگیری بالیني Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پژشكی عمومي توسيط هر دانشکده پژشكی تعیین می شود.	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز يادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای يادگیری بالیني Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پژشكی عمومي توسيط هر دانشکده پژشكی تعیین می شود.		
		* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای يادگیری بالیني مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پژشكی عمومي و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پژشكی عمومي وزارت بهداشت درمان و آموزش پژشكی توسيط دانشکده پژشكی تدوين و در اختیار فراغيران قرار گيرد. در هر راهنمای يادگیری بالیني علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخيصی و پارکلینيك اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود.	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای يادگیری بالیني مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پژشكی عمومي و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پژشكی عمومي وزارت بهداشت درمان و آموزش پژشكی توسيط دانشکده پژشكی تدوين و در اختیار فراغيران قرار گيرد. در هر راهنمای يادگیری بالیني علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخيصی و پارکلینيك اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود.		
		** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالیني وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختلط کند.	** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالیني وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختلط کند.		
		*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمي مناسب توسيط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پژشكی است.	*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمي مناسب توسيط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پژشكی است.		
		**** نظارت می تواند توسيط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای ذيصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمني و حقوق بیماران، امكان تحقق اهداف يادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پژشكی است.	**** نظارت می تواند توسيط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای ذيصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمني و حقوق بیماران، امكان تحقق اهداف يادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پژشكی است.		

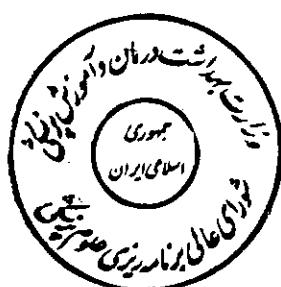
کد درس	۲۲۲
نام درس	بیماریهای اعصاب
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز	
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۲۵ ساعت
هدف های کلی	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست): الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم: ۱- تعریف آن را بیان کند. ۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد. ۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم: ۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد. ۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد. ۳- روشاهای تشخیص بیماری را شرح دهد. ۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و کایدلاینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد. ۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، داشت آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بند. ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.
شرح بسته آموزشی	در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.
فعالیت های آموزشی	فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود. ** میزان و زمان ارائه کلاس‌های نظری باید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختل کند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

رئویس مطالع درس بطری بیماریهای اعصاب

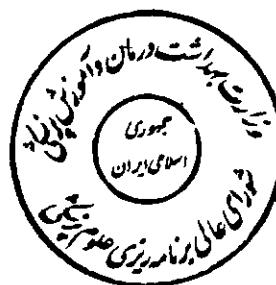
۱. رویکرد به بیماریهای نورولوژیک
۲. سکته مغزی (رویکرد تشخیصی، درمانی)
۳. تشنج و صرع (اصول تشخیص، درمان و پیگیری)
۴. بیماریهای سردرد (میگرن، تشن، خوش‌ای، ...)
۵. اختلالات شناختی و دماسن
۶. میوپاتی‌ها و اختلالات محل اتصال عصب و عضله
۷. نوروپاتی و بیماریهای نورون محرک
۸. آشنایی با بیماریهای خواب (آپنه، پرخوابی، بیخوابی، نارکولپسی، پاراسومنیا)
۹. عفونتهای سیستم اعصاب مرکزی (متزیت، آسفالیت، آبسه)
۱۰. MS و سایر بیماریهای میلین زدای سیستم اعصاب مرکزی
۱۱. اختلالات حرکتی (پارکینسون، کره آتنوز، دیستونی، میوکلونوس)
۱۲. آشنایی با اقدامات پاراکلینیک (آزمایشگاهی، تصویربرداری، الکتروفیزیولوژی و پونکسیون لومبر) در بیماریهای اعصاب (ضرورت کاربرد، فیزیولوژی، تکنیک و تفسیر)
۱۳. عوارض نورولوژیک بیماریهای داخلی
۱۴. برخورد با بیمار دچار افت هوشیاری (کوما و مرگ مغزی)

*دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می‌تواند فهرست علام و نشانه‌های شایع، سندروم‌ها و بیماری‌های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویت‌ها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده‌های پزشکی تغییر دهد.

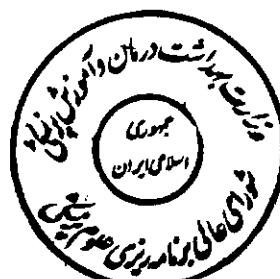
آموزش بالینی بیماریهای پوست
کارآموزی بیماریهای پوست
کارورزی بیماریهای پوست

کد درس	درس	نوع چرخش آموزشی	الزامي
مرحله ارائه	کارآموزی	مدت چرخش آموزشی	یک ماه (۴ هفته)
پیش نیاز	تعداد واحد	۲ واحد	
در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:			هدف های کلی
۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضا تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.			
۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معایینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.			
۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایدلاینها بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، بیکاری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.			
۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.			
در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهاي آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.			شرح درس
فعالیتهاي يادگيري اين بخش باید ترکيب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروهی، راشامل شود.			فعالیت های آموزشی
زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، اتاق عمل، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.			
* توصیه شود فرآگیران دوره پزشکی عمومی عمدتاً (۶۰ تا ۷۰ درصد آموزش بالینی) را در درمانگاهها، و بخش های جنرال و اورژانس حضور یابند.			توضیحات ضروری
** با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توامندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد. در هر راهنمای بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روش های تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود.			
*** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند.			
**** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.			
***** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضا ذیصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.			

دروس آموزش بالینی بیماریهای چشم:
کارآموزی بیماریهای چشم
کارورزی بیماریهای چشم

۲۲۵	کد درس
نام درس	کارآموزی بیماریهای چشم
مرحله ارائه	کارآموزی (کارآموزی ۲)
پیش نیاز	کارآموزی داخلی، جراحی، کودکان، تعداد واحد ۱/۵
هدف های کلی	در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:
<p>۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.</p> <p>۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معابینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.</p> <p>۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایداینها بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.</p> <p>۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظرات مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.</p>	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تأمین داشت نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.
شرح درس	فعالیت های آموزشی
<p>فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظرات استاد، شرکت در جلسات آموزش گروه، را شامل شود.</p> <p>زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.</p>	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تأمین داشت نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.
توضیحات ضروری	<p>* با توجه به شرایط متقاضوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار داشت آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآیگران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارت‌های فوق، روشهای تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود.</p> <p>** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشاعع قرار دهد و مختلط کند.</p> <p>*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظرات بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.</p> <p>**** نظرات می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای نیصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمنی و حقوق بیماران، امكان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظرات مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.</p>

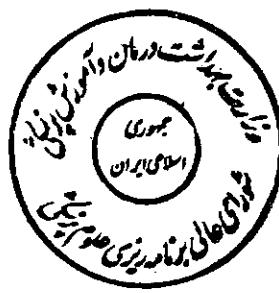
دروس آموزش بالینی بیماریهای گوش کلو و بینی
کارآموزی بیماریهای گوش کلو و بینی
کارورزی بیماریهای گوش کلو و بینی

کد درس	نام درس	هر ۲۷
کارآموزی بیماریهای گوش کلو و بینی	کارآموزی (کارآموزی ۲)	کارآموزی (کارآموزی ۴ هفته)
پیش نیاز	کارآموزی داخلی، کارآموزی جراحی عمومی، کارآموزی کودکان	یک ماه (با ۴ هفته)
هدف های کلی	در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:	
۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.		
۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.		
۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایدلاینهای بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.		
۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.		
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.	
فعالیت های آموزشی	فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، راشامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.	
توضیحات ضروری	<ul style="list-style-type: none"> * با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی توانی و در اختیار فراغیران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند. <p>*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.</p> <p>**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، نستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای نیصلح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.</p>	

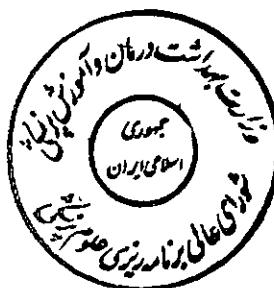

درس اخلاق پزشکی

۲۲۹	کد درس
اخلاق پزشکی	نام درس
کارآموزی (ترجیحاً در ماههای اول کارآموزی)	مرحله ارائه درس
ندارد	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
۲ واحد	تعداد واحد و ساعت
۲۴ ساعت	آموزشی
هدف های کلی	
انتظار می رود دانشجوی پزشکی پس از گذراندن این درس: الف - در حیطه دانش	
<ol style="list-style-type: none"> ۱. جنبه های انسانی و اخلاقی حرفه ای پزشکی را بشناسد. ۲. از مجموعه انتظاراتی که آموزه های اسلامی و فقه پزشکی از یک طبیب شایسته دارد آگاهی یابد. ۳. توانایی تشخیص موضوعات اخلاق پزشکی را در حرفه ای خود داشته باشد. ۴. زیربنای دانشی به منظور اتخاذ تصمیمات اخلاقی در پزشکی را کسب نماید. ۵. به تعهدات خود به عنوان یک پزشک آگاهی داشته باشد. 	
الف - در حیطه دانش	
<ol style="list-style-type: none"> ۱. ارتباط صحیح حرفه ای با مراجعین را براساس موازین اخلاق پزشکی برقرار نماید. ۲. تصمیم اخلاقی را در حرفه ای خود اتخاذ نماید. ۳. همکاری و مشارکت بیماران / خانواده بیمار را در تصمیم گیری جلب نماید. ۴. تعامل صحیح با سایر همکاران در حوزه هی سلامت داشته باشد. ۵. به تعهدات خود به عنوان یک پزشک عمل نماید. 	
ب - در حیطه مهارت	
لازم است توانمندی های زیر ایجاد شود.	
<ol style="list-style-type: none"> ۱. ارتباط صحیح حرفه ای با مراجعین را براساس موازین اخلاق پزشکی برقرار نماید. ۲. تصمیم اخلاقی را در حرفه ای خود اتخاذ نماید. ۳. همکاری و مشارکت بیماران / خانواده بیمار را در تصمیم گیری جلب نماید. ۴. تعامل صحیح با سایر همکاران در حوزه هی سلامت داشته باشد. ۵. به تعهدات خود به عنوان یک پزشک عمل نماید. 	
ج - در حیطه نکرش	
<ol style="list-style-type: none"> ۱. توجه خاص به شأن و کرامت انسانی مراجعین داشته باشد. ۲. وظیفه شناسی، مسؤولیت پذیری، عدالت و انصاف در ارائه خدمات سلامت مد نظر قرار دهد. ۳. اولویت منافع بیمار بر منافع شخصی خود به عنوان پزشک را در نظر بگیرد. ۴. احترام به حقوق مراجعین را ضروری بداند. ۵. به ابعاد فرهنگی و مذهبی مراجعین توجه نماید. 	
در این درس، مباحث اخلاق پزشکی به شکل کاربردی و با مراعات ظرافت های لازم در آموزش آن ارائه می شود به گونه ای که بتوان انتظار داشت تا آموزه های اخلاقی بتوانند منجر به تغییر رفتار حرفه ای و نگرش پزشکان گردد. توصیه می شود از روشهای تعاملی برای ارائه درس استفاده شود تا مشارکت دانشجویان به بهترین وجه ممکن تأمین گردد.	شرح درس
<ol style="list-style-type: none"> ۱. مقدمه، تاریخچه و بیان اهمیت اخلاق پزشکی ۲. اخلاق پزشکی از دیدگاه اسلام و تئوری های اخلاقی ۳. تعهد حرفه ای ۴. اصول چهارگانه و ایزارهای تحلیل اخلاقی ۵. ارتباط پزشک و بیمار، پزشک و جامعه و پزشک و همکاران ۶. ضوابط پوشش و آراستگی - حریم خصوصی ۷. رازداری و حقیقت گویی ۸. اقتصادی و رضایت آگاهانه ۹. حقوق بیمار و رضایتمندی ۱۰. اخلاق در آموزش ۱۱. اخلاق در پژوهش ۱۲. تعارض منافع در سه حوزه آموزش، پژوهش و ارائه خدمات سلامت 	محتوای ضروری

۱۳. اخلاق در نظام سلامت (شامل مولفه تخصیص منابع) ۱۴. خطاهای پزشکی و مسؤولیت پزشک ۱۵. ملاحظات اخلاقی ارائه خدمت در شرایط بحرانی ۱۶. گفتن خبر بد ۱۷. ملاحظات اخلاقی در آغاز حیات ۱۸. ملاحظات اخلاقی در پایان حیات ۱۹. آشنایی با حقوق پزشکی و قوانین و مقررات ۲۰. فن آوری های نوین (شامل استفاده از سلول های بنیادی) و مسائل مستحدثه در پزشکی - فقه	توضیحات:

درس پزشکی قانونی و مسمومیت‌ها

دندانپزشکی دانشگاه عالی برنامه و پژوهی علوم پزشکی پژوهی ایران دانشگاه عالی برنامه و پژوهی علوم پزشکی	کد درس نام درس مرحله ارائه درس دورس پیش نیاز	۲۲۰ پژوهی قانونی و مسمومیت‌ها کارآموزی نوع درس
کل ۲ واحد ۲۴ ساعت	عملی ۲ واحد ۲۴ ساعت	نظری تعداد واحد و ساعت آموزشی
انتظار می‌رود دانشجوی پزشکی پس از گذراندن این درس به توانمندی‌های زیر دست یابد شناختی:	هدف‌های کلی	
۱- با ضوابط و الزامات قانونی مرتبط با مسائل کلی قانونی کار پزشکی در حیطه پزشکی عمومی آشنا باشد. ۲- با قوانین و مقررات حرفه پزشکی (از قبیل نحوه صدور گواهی‌ها مانند گواهی عمومی استعلامی و استراحت، گزارش فوت، گزارش اجباری بیماری‌ها، نسخه نویسی، بستری اجباری، بکارت بنا به درخواست شخصی) آشنایی کامل داشته باشد. ۳- با جنبه‌های قانونی رضایت، برائت و خطاهای پزشکی آشنا باشد. ۴- مجازات‌های ارائه گواهی خلاف واقع را بداند. ۵- با موارد پزشکی ضرورت ارجاع به پزشکی قانونی کاملاً آشنا باشد. نگرشی:	۱. تعهدات حرفه‌ای پزشکی را بپذیرد و در طبیعت خود به کار بند. ۲. باید با سوکننامه و راهنمایی‌های پزشکی قانونی آشنا باشد تا آن‌ها را در کار پزشکی رعایت کند. ۳. به رعایت مقررات و وظایف حرفه‌ای که از سوی مؤسسه محل خدمت و یا نظام سلامت به او محول شده است پایی بند باشد. ۴. خود را نسبت به مراجع نظارتی نظام سلامت پاسخ‌گو بداند. مهارتی:	۱- بتواند ضوابط و الزامات قانونی را هنگام معاینه عمومی و موارد خاص (تروما، تعیین هویت، خفگی‌ها، مشکلات جنسی و مسمومیت‌ها) بیماران رعایت کند. ۲- بتواند با توجه به ضوابط و الزامات قانونی در مورد مسائل پزشکی بیماران و خانواده آن‌ها تحلیل و تصمیم‌گیری مناسب انجام دهد. شرح درس
درس پزشکی قانونی باید برای آشنایی کارآموزان با مسائل قانونی پزشکی و توانمندی در رعایت دقیق آن‌ها در کار و حرفه پزشکی در چارچوب صلاحیت‌های علمی، عملی و حرفه‌ای پزشک عمومی با رعایت ضوابط مندرج در این شناسنامه طراحی و اجرا گردد. انتظار می‌رود با ذکر مثالهای واقعی و موارد کاربردی، نگرش دانشجو نسبت به مراعات مقررات و الزامات قانونی نیز ارتقا یابد.	محفوای ضروری	۱- کلیات پزشکی قانونی ۲- اصول اخلاقی، قوانین و مقررات مربوط به اشتغال پزشکی ۱- مرگ‌شناسی، نوشتن گزارش فوت و صدور جواز دفن ۲- تعیین هویت و شناسایی بقايا و آثار انسانی ۵- خفگی‌ها ۶- مسائل جنسی ۷- ترماتولوژی: کلیات و ضرب و جرح، حوادث و تصادفات، گرما و سرما، تشبعات و الکتریسیته، سر و صدا ۸- مسمومیت‌ها ۹- مسائل جنسی در پزشکی قانونی / انحرافات جنسی و مسائل قانونی مربوط به آن ۱۰- سلاح گرم ۱۱- بارداری، سقط جنین، بچه کشی ۱۲- مرگ‌های ناگهانی طبیعی ۱۲- کودک آزاری و مرگ‌های دوره نوزادی

۱۴ - اصول قانونی مربوط به گواهی نویسی و پرونده نویسی	
۱۵ - رضایت نامه و برائت نامه	
۱۶ - قانون دیات (بر اساس کتاب قانون مجازات اسلامی)	

